Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 226 (1476) ♦ Вівторок, 3 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Уряд оголошує тендер на кращий першоквітневий жарт?

У ході переговорів уряду України з представниками Федерації профспілок України досягнуто домовленості про те, що тарифи на житлово-комунальні послуги не підвищуватимуться до повної ліквідації заборгованості з зарплати.

Уряд пообіцяв ФПУ повністю розрахуватися з боргами з зарплати та інших соціальних виплат населенню до 1 квітня 1997 року.

На цей час тарифи на житлово-комунальні послуги становлять 80 відсотків від їх реальної вартості. Плановано довести їх виплату до 100 відсотків.

Крім того, повідомляє прес-служба ФПУ, найближчим часом уряд та профспілки проведуть переговори щодо встановлення нового розміру мінімальної заробітної плати, індексації виплат, а також компенсації у зв'язку з несвоєчасною виплатою заробітної платні.

Держава і свобода слова

Українські засоби масової інформації нині відчувають серйозний тиск з боку виконавчої влади — такий лейтмотив виступів журналістів, які зустрілися з доповідачами Парламентської Асамблеї Ради Європи, що перебували в Києві і вивчали, зокрема, стан гласності та дотримання свободи слова в Україні. Цей тиск, розповідали журналісти, найчастіше проявляється в економічних, фінансових санкціях щодо видань, які наважилися критикувати представників виконавчої влади. Почастішали випадки і фізичної розправи над журналістами. Все це не тільки насторожує, а й викликає побоювання, щоб Україна не повернула на білоруський шлях.

Доповідачі Парламентської Асамблеї запевнили представників засобів масової інформації, що вони занесуть дані, одержані під час розмови, до підсумкового звіту про стан справ в Україні.

Усіх нас має об'єднати їхній біль

Сьогодні — Міжнародний день захисту інвалідів. За даними Міністерства соціального захисту населення, їх в Україні — 2 мільйони 200 тисяч. Коли землею проноситься лихо, воно залишає по собі страшний слід — інвалідів. Інваліди Великої Вітчизняної війни, «афганці», «чорнобильці»... Інваліди від народження — у кожного своя доля, своє життя. І всіх об'єднує одне — біль, страждання, горе. Доля розпорядилася так, що саме їм випало переживати страшну недугу. Але ми не повинні забувати про них і маємо робити все, щоб полегшити їхні страждання. Бо з того, як ставляться в державі до інвалідів, судять і про саму державу.

Будинок-інтернат для інвалідів та людей похилого віку змішаного типу, в якому мешкають 390 чоловік, розташований на околиці Києва в мальовничому куточку Ново-Біличі. Його територія займає 4,5 гектара. Є своя теплиця, пасіка, тож до столу, хоч і небагато, та все ж свої овочі, фрукти, мед. Неабияка, а все ж підтримка. Директор Євген Меренес не втрачає надії, що коли-небудь усе ж таки вдасться відшукати багатого спонсора, який хоч трохи допоможе коштами, щоб пережити цю скруту та щоб розрахуватися з боргами, якими обріс інтернат.

А поки що ними опікується тільки міське управління будинками-інтернатами. Дві гривні на людину щодень — це все, що може воно виділити на найнеобхідніше, на їжу. Працівники інтернату теж працюють здебільшого на ентузіазмі, бо зарплата маленька, а клопотів багато. За кожним потрібен догляд, бо кожен з них безпомічний, як мала дитина.

Доля зробила їх не такими, як усі люди.

Вони — каліки. Розмовляючи з кореспондентом, один із чоловіків нервово відбивав пальцями по підлокітнику інвалідської коляски. А пальців на руках не було. І не було ніг. Лише очі підбадьорливо всміхалися по-доброму і тепло. І ніби вибачалися за те, що вони — такі...

На знімку Олександра КЛИМЕНКА: санітарка Вікторія Тарасова і мешканець Ново-Білицького будинку-інтернату для інвалідів і людей похилого віку Володимир Грушецький; тяжко сходами підійматися, хоч і з ціпком...

Європі потрібна безпека, а нам — гарантії

У столиці Португалії проходить зустріч країн—членів Організації з безпеки і співробітництва у Європі на найвищому рівні. У Лісабонському саміті бере участь Президент України. Леонід Кучма має намір загострити увагу учасників зустрічі на необхідності передбачити в новій моделі безпеки надання додаткових гарантій нейтральним та позаблоковим країнам, в тому числі й Україні.

Зарубіжні засоби масової інформації прогнозують, що досягти консенсусу під час прийняття заключного документа Лісабонського саміту буде непросто, оскільки окремі країни не погоджуються з будь-якими ініціативами, спрямованими на послаблення ролі НАТО, вбачаючи у цьому процесі невід'ємний «зворотний бік» зміцнення ОБСЄ, повідомляє Укрінформ.

Є приємна новина!

ПЕРЕДПЛАТА-97

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (п'ятдесят п'ять ми назвали в попередніх номерах):

56. Полтавському регіональному управлінню КБ «Приватбанк» (керуючий Олександр Удовиченко) — 10 виграшів по 30 гривень.

57. Представництву польської зовнішньоторговельної фірми «Бумар» в Україні (директор Вітольд Мойса) —побутові фірмові сумки, мозаїка складальна для дітей, комплект фірмових сувенірів.

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, вкладіть копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення доповнення до статті 21 Закону України «Про банки і банківську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

Статтю 21 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №25, ст.281; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №10, ст.76, №26, ст.277; 1996 р., №3, ст.11) доповнити словами: **«крім сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість при імпорті товарів (послуг)».**

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ,
15 листопада 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 75 Кримінального кодексу України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про біженців» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину третю статті 75 Кримінального кодексу України викласти у такій редакції:

«Чинність цієї статті не поширюється на випадки прибуття в Україну іноземців чи осіб без громадянства без установленого документа або дозволу для використання права притулку відповідно до Конституції України, а також з метою набуття статусу біженця».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ,
14 листопада 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року «Про Єдиний митний тариф України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Друге речення частини четвертої статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року №4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №12, ст.107, №28, ст.301; 1994 р., №20, ст.117; 1996 р., №8, ст.31) викласти в такій редакції:

«Змінювати ставки мита Кабінет Міністрів України має право тільки щодо об'єктів митного оподаткування — товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України, при цьому забороняється змешувати ставки мита для окремих юридичних та фізичних осіб і за окремими контрактами або звільняти їх від сплати мита та переносити терміни його сплати».

2. Кабінету Міністрів України у двотижневий термін привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

3. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ,
15 листопада 1996 року.

ВІТАННЯ ДО П'ЯТИРІЧЧЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРЕНДУМУ

З нагоди 5-ї річниці Всеукраїнського референдуму на ім'я Президента України Л. Кучми надійшов вітальний лист від Генерального секретаря Ради Європи Даніеля Таршиса, у якому зазначається, що Всеукраїнський референдум та одностайне схвалення Акта проголошення державної незалежності України продемонстрували рішуче прагнення її народу йти шляхом демократичного розвитку. Він також висловив задоволення, що цей ювілей Україна зустрічає як повноправний член Ради Європи, маючи діючу Конституцію.

А потім винною зроблять Верховну Раду

«Важко розраховувати на те, що пакет економічних законопроектів, про який так багато мовиться, буде прийнято», — сказав **голова Комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов** під час зустрічі з журналістами.

Він назвав кілька причин, які спонукають до такого песимізму. Основна з них: Кабмін України і досі не подав пакет на розгляд парламенту в повному складі. «За півгодини до нашої прес-конференції, — зауважив голова комісії, — ми одержали проект закону про податок на додану вартість. І хоча він один із тих, які не викликають у нас багатьох запитань, усе-таки і з ним треба хоча б ознайомитися, а часу для цього немає.

Я змушений був надіслати листа Прем'єр-міністрові, щоб повідомити його про зволікання урядовців з поданням повного пакету законопроектів, і попередив про те, що це не дасть нам змоги швидко прийняти їх».

Віктор Суслов піддав критиці діяльність робочої групи з напрацювання пакету економічних законів, що була створена при Президенті України, до якої входив і сам голова комісії.

— Що це за робота групи, яка навіть не провела свого підсумкового засідання? — звернувся він до присутніх з риторичним запитанням. — А потім знову почнуться нападки на Верховну Раду, яка нібито навмисно гальмує революційні реформи.

Не краще становище і з державним бюджетом на 1997 рік. Так, проект його було подано нібито вчасно, сказав голова комісії, але ж тепер ми маємо зовсім інший проект, у якому багато принципово нового, такого, що неодмінно викличе бурхливу дискусію у парламентському залі і загальмує процес його прийняття. Він висловився категорично проти такої штурмівщини у роботі з документами, які мають винятково важливе значення для життя країни.

За словами Віктора Суслова, новий проект державного бюджету, виходячи із цієї критичної ситуації, реально може бути прийнято не раніше березня наступного року. Або ж парламент змушений буде схвалити у грудні стару редакцію проекту держбюджету.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Податки зменшать, але змусять їх платити

Минулого тижня Кабінет міністрів України подав до Верховної Ради пакет законопроектів, які, на думку розробників, мають сприяти економічному зростанню. Це зокрема закон «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», закони «Про податок на доходи фізичних осіб», «Про платежі на території України», «Про заходи щодо стабілізації народного господарства та відновлення економічного зростання в Україні», «Про податок на нерухомість», «Про податок на додану вартість», уточнений проект закону «Про держбюджет на 1997 рік». З цього приводу відбулася представницька прес-конференція членів уряду.

Віце-прем'єр-міністр Віктор Пинзеник зазначив, що сьогодні ми досягли макроекономічної стабільності, утримуємо низькі темпи інфляції, маємо відносно стабільний обмінний курс, однак усі прекрасно розуміють, що без радикальних зрушень у сфері виробництва не варто очікувати серйозних змін у рівні життя більшості громадян. Нинішня ситуація сприяє лише неофіційному збагаченню невеликої групи населення, що призводить до неприпустимого розшарування суспільства. Причини цього відомі: податкова система така, що вона, з одного боку, різко погіршує фінансове становище підприємств, що платять податки, а з другого — заганяє в тінь іншу частину економіки, і сьогодні обсяги тіньової економіки сягають 50 відсотків від реального валового внутрішнього продукту (ВВП). Саме тому пропоновано змінити принцип нарахування податку на прибуток, грунтуючись на прибутках, що вираховуються як різниця між надходженнями та витратами з одночасним запровадженням нової системи амортизації. Плановано зменшити нарахування на фонд оплати праці, що дасть можливість створити умови для зростання заробітної плати, а саме зменшити відрахування до Фонду сприяння зайнятості населення з 2 до 1 відсотка, до Пенсійного фонду— з 32,56 відсотка до 25 з одночасною реорганізацією пенсійного забезпечення, скоротити відрахування до Чорнобильського фонду з 12 до 6 відсотків. Крім того, плановано, що податок на додану вартість нараховуватиметься однаково для всіх підприємств на підставі рахунків-фактур з одночасною відміною пільг за цим податком, пропоновано зменшити максимальну ставку прибуткового податку з фізичних осіб до 30 відсотків з одночасним скороченням переліку пільг та ін.

Пропоновані зміни стосуються не лише податкової сфери — вони мають сприяти поліпшенню інвестиційного клімату в державі, створенню нових робочих місць, переходу неофіційної економіки в офіційну. На думку учасників прес-конференції, очікувані позитивні зміни (зростання загального ВВП у 1997 році на 1,7%, у 1998 — на 9,1, у 2000 — на 10,9%) можливі лише за умови комплексного запровадження пакету змін. Якщо цього не станеться, то в 1997 році на нас чекає спад на 4 відсотки, і тільки у 2000 році очікуватимемо на зростання в 1,4 відсотка.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Президентові України Л. Д. КУЧМІ

Голові Верховної Ради України О. О. МОРОЗУ

Прем'єр-міністру України П. І. ЛАЗАРЕНКУ

Звернення Соціалістичної фракції Верховної Ради України

Шановні керівники держави!

У 1997 році виповнюється 80 років, як почалася Українська національно-демократична революція 1917—1920 років.

Українська революція стала видатною історичною віхою, за змістом і глибиною зрушень склала цілу епоху у житті нашого народу. Ніколи ще після визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького так стрімко не зміцнювала національна свідомість, не підносився моральний дух, не зростала соціальна активність. В історичну, воістину доленосну творчість були втягнуті мільйонні маси українського народу.

Українська революція як явище, як суспільний феномен мала глибоке коріння, була зумовлена цілою низкою історичних закономірностей і по праву посідає своє місце серед визвольних процесів народів Європи і всього світу.

Волею обставин вона виявилася тісно переплетеною з масштабними складними потрясіннями, що сталися в ті роки в найбільших європейських імперіях — Російській та Австро-Угорській — і докорінно змінили геополітичну ситуацію в світі.

За своїм характером українська революція була національно-демократичною, мала на меті національне і соціальне визволення та відродження, створення власної державності, прогресивні перетворення в інтересах широких народних мас, створення ладу, який би втілював у собі демократичні традиції і прагнення, забезпечував українській нації гідне місце серед інших соціумів, спільний з ними історичний поступ.

Кермо української революції з перших її днів тримали українські соціалістичні партії — Українська соціал-демократична партія (УСДРП), Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР), Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ), які визначили теоретичний платформу, стратегію і тактику боротьби, втілювали їх у життя. Найбільший ідейний вплив на процеси, що розвивалися, справляли М. Грушевський (лідер УПСР) та В. Винниченко (лідер УСДРП).

Керманичі української революції прагнули до того, щоб Україна, її народ зробили вагомий внесок у закріплення демократичних завоювань у всеросійському масштабі, за яких можна було б розраховувати на запровадження української державності і спільно з іншими націями і народами колишніх імперій здійснити перетворення, що впритул підвели б до соціалістичного ладу, зведення в Україні будівлі республіки трудового народу. Поєднання соціальних і національних завдань вважалося головною запорукою досягнення стратегічної мети, оскільки національна революція об'єктивно переростала в соціальну.

Наочним виявом останнього стало розмежування всередині найвпливовіших і найчисельніших українських партій — українських есерів і українських соціал-демократів — та створення з лівоорадикальних їхніх частин Української комуністичної партії (боротьбистів) та Української комуністичної партії. Сприйнявши в цілому радянську платформу, обравши комуністичну ідеологію, обидві партії у спілці з Комуністичною партією (більшовиків) України очолили масову боротьбу за соціалістичний лад, зумовили її успіхи.

Право-консервативні, поступовські елементи українських партій, абсолютизуючи значення боротьби за національну державність, незалежність, свідомо відсували на задній план соціальні аспекти, а то й нехтували ними, однак така позиція виявилася згубною, програшною. З одного боку, вона не повною мірою акумулювала потенційну енергію пробудженої української нації, більше того — навіть гасила її, стримувала природні прояви. З іншого боку, безпідставними виявилися розрахунки на сприятливий зовнішній чинник для постійного, по можливості безболісного, малоконфліктного поглиблення демократично-революційних процесів. У результаті такий напрям української революції виявився нежиттєспроможним, нездатним до свого захисту як від сусідніх агресивних тенденцій, так і від внутрішніх контрреволюційних сил. Цим урешті і пояснюються найголовніші причини поразки української революції.

Однак ці поразки і прорахунки не здатні применшити очевидних здобутків української революції — справжнього відродження української нації, що слідом за національною елітою повірила у свої сили, своє майбутнє, своє історичне покликання. Започатковані в 1917—1920 роках процеси знайшли свій подальший розвиток у наступні історичні періоди, привели, зрештою, до торжества високих ідеалів української революції.

Зважаючи на вищевикладене, Соціалістична фракція вважає, що було б доцільно широко відзначити ювілей української революції у загальнонаціональному масштабі.

Звертаємося до вас з пропозицією ухвалити відповідне рішення та здійснити заходи, які слугували б відновленню історичної правди, стали б могутнім об'єднуючим та стимулюючим державотворчі процеси чинником. Ця подія, поза сумнівом, здатна плідно вплинути на формування історичної свідомості народу України, збагачення його політичної культури.

Об'єктивний, виважений підхід до історичного досвіду, його уроки, пошук неупереджених оцінок і висновків слугуватимуть і піднесенню міжнародного авторитету України, поліпшенню стосунків із сусідніми державами, чиї історичні долі виявилися близькими і навіть спільними.

З повагою
Іван ЧИЖ,
голова Соціалістичної фракції Верховної Ради України.

Точка зору

Навіть гумові підприємства не гумові

ОСТАННІМИ роками держава створила такі «правила гри», що ті суб'єкти господарської діяльності, які законослухняно їх виконують, приречені на цілковите банкрутство і зупинку. Спробую продемонструвати цю систему на конкретних цифрах роботи нашого підприємства.

Білоцерківський завод гумових технічних виробів за 9 місяців цього року збільшив обсяги виробництва порівняно з відповідним періодом минулого року на 9,3 відсотка, обсяг продажу — на 15,8 відсотка. Усе це, зрозуміло, у зіставних цінах. Рівень рентабельності становив 12 відсотків, продуктивність праці збільшилася на 10. Здавалося б, цифри за повсюдного зменшення виробництва — чудові, і це справді так.

Але ви можете поставити мені доречне запитання: яка користь із таких цифр державі в цілому, для бюджету? Доповідаю. Відомо, що нині ми сплачуємо до 30 видів усіляких податків і зборів. Тож реально переказана сума всіх податків і зборів збільшилася на 55,9 відсотка (інфляція за 9 місяців становила 35 відсотків), у тому числі ПДС — на 157 відсотків, відрахування до Пенсійного фонду — на 78 відсотків тощо. Отже цифри красномовно свідчать самі про себе.

А що отримало підприємство? Нічого! Натомість підприємство стало ще більшим боржником перед державою. Може, завод витрачає великі кошти на техпереозброєння, капбудівництво, закупівлю нового обладнання, підвищення зарплати? Нічого цього на заводі немає через брак коштів. То чому таке відбувається: чим більше завод нарощує обсяги торгівлі, тим він більше винен державі, тим гірший його фінансовий стан?

А відбувається це через те, що на один відсоток збільшення обсягів торгівлі податки збільшуються на 4,2 відсотка. Тобто сама податкова система автоматично призводить до банкрутства й занепаду ті підприємства, що збільшують обсяги торгівлі. Отже це одна з головних причин паралічу економіки. Адже всі погоджуються, що податки слід зменшити, проте далі слів справа не просувається. Причому, за нашими підрахунками, це зменшення загального обсягу податків і зборів має становити не менш як 30—40 відсотків.

Розрахунки за Білоцерківським кущем нафтохімічного комплексу показують, що зменшення податку на 30 відсотків дасть змогу за рахунок вивільнення живих грошей закупити сировину на 20 відсотків дешевше (нині сировина за бартером дорожча за реальну грошову ціну на 20—70 відсотків) і за рахунок цього збільшити обсяги товарної продукції. Одержаний приріст товарної продукції дає збільшення податків (за зменшених ставок на 30 відсотків) на 19,8 відсотка проти нарахованих за 9 місяців і на 72,9 відсотка проти переказаних податків.

Тому було дуже прикро почути, що Верховна Рада обговорювала питання про зняття з підприємств зборів до Фонду зайнятості, але так і не ухвалила позитивного рішення. Адже цей фонд становить лише 0,85 відсотка від загального обсягу податків та зборів, в той час, коли підприємства потребують зменшення не на 0,85, а щонайменше на 30 відсотків. Слід, нарешті, зрозуміти, що жодні фонди не захистять безробітних в умовах загальної зупинки підприємств, навіть Міжнародний валютний фонд.

Друга не менш серйозна причина зменшення виробництва і зупинки підприємств — це механізм торгівлі з країнами СНД, і передусім з Росією. Образно кажучи, нині відбувається змагання між Росією й Україною: хто швидше й більше запровадить мит на товари один одного. Внаслідок цього ціна наших товарів стає неконкурентоспроможною, і ми й надалі остаточно втрачаємо єдині й реальні ринки в Росії та Бєларусі, причому втрачаємо надовго — ніши на ринку швидко заповнюють. А додайте сюди багатокілометрові черги на митниці, коли люди чекають по кілька діб.

Нам, керівникам, часто дорікають за бартерні операції. Мовляв, ми не розуміємо згубності бартеру, не розуміємо законів ринку тощо. Причому, зазвичай це кажуть ті макроекономісти, котрі довели до нинішнього стану економіку. Усвідомлюємо ми наслідки бартеру не гірше за них, а в більшості випадків — краще. Та що накажете робити, якщо, з одного боку, усі підприємства залишилися без обігових коштів, а, з іншого, — навіть тими мізерними живими грошима, які надходять на розрахунковий рахунок, ми вже давно не розпоряджаємося, за нас це роблять укази Президента, постанови Національного банку під жорстким контролем податкової інспекції.

Питання поповнення обігових коштів слід вирішувати за рахунок пільгових кредитів, а нам посилено дають товарні кредити. Тільки-но йдеться про пільгові кредити, відразу передбачаю заперечення: досить давати підприємствам кредити — вони йдуть у пісок. Проте це так, коли йдеться про підприємства, що працюють. Наведу для прикладу конкретні цифри. Наш завод з великими труднощами 1995 року взяв кредит у розмірі 700000 гривень, що дало змогу заводові не зупинитися. А за 1995 рік і за 10 місяців 1996 року завод переказав усіх видів податків і зборів державі в сумі 10216000, тобто в 14,6 раза більше, ніж узяв кредиту. Чи варто за такої ефективності давати підприємствам кредити — цифри кажуть самі за себе.

Підбиваючи підсумки сказаному вище, зазначу, що говорити про якусь стабілізацію економіки немає сенсу, якщо не розв'язати до 1 січня 1997 року кілька докорінних питань. Тому пропоную зменшити податки на 30—40 відсотків, прорахувавши їх на реальних підприємствах.

Усунути митні бар'єри на шляху торгівлі з Росією, Беларуссю (починаючи з мит, порядку оформлення і закінчуючи часом пропуску). Розв'язати питання виділення пільгових кредитів для поповнення обігових коштів підприємств, що працюють. Реструктурувати борги підприємств перед державою за 1995—1996 роки.

Певен, що розв'язання хоча б цих питань дасть змогу більшості підприємств стати на ноги, і тоді державний бюджет буде не паперовий, а реальний. Але якщо й надалі триватиме штучне знищення економіки, то, в кінцевому підсумку, не буде переможців ні серед партій, ні серед владних структур.

Віктор СУЗАНСЬКИЙ,
директор Білоцерківського заводу ГТВ.

На інформаційному ринку

Реклама під стягом «веселого Роджера»

СЬОГОДНІ генераторів економічної думки «зашкалює» від зміни напруг: як розслабити податковий зашморг на шиї вітчизняного виробника і де при цьому шукати джерела для наповнення доходної частини бюджету? «Варіації на тему» потрясають печерські пагорби, депутати залежно від політичної орієнтації складають свої програми «порятунку нації». Одне слово, народ і партії єдині у прагненні стати багатшими. За масштабністю цих проблем, здається, ніхто не звертає уваги на маленьку деталь — у дірявій кишені гроші не водяться. А в кишенях у нас... хай помилує і збереже МВФ во ім'я Пинзеника. Амінь.

Для прикладу походімо вздовж «рундуків» рекламного ринку. Реклама, уточнимо для наївних, це не просто зворушливі пропозиції «райської насолоди», а солідний і ліквідний товар. Недаремно в боротьбі за нього стало «добрим тоном» вдаватися до останнього аргументу — кілера. Втім, ми про інші методи«конкуренції» — без таких трагічних акордів.

Вітчизняні засоби масової інформації згідно з українським законодавством за рекламну діяльність обкладають податками: від 0,1 відсотка за оголошення і 0,5 — за два і більше, плюс ще 20 відсотків ПДВ. Хочеш — плати, не хочеш... також плати, для полегшення душі згадавши «добрим» словом творців податкового преса. Однак на цьому самому ринку «ходить» аналогічний товар, виробники якого не відчувають на своєму горлі не те що податкового зашморгу, а й кравватки: розкуті в помислах і діях, вони по-господарськи впевнено скуповують «рундуки».

«Дискримінація» ГРТ в Україні (переважно з точки зору шанувальників «високого кіномистецтва» і «Поля чудес») хоча й частково, але перекрила потік реклами з Росії, а це вже для декого серйозніше, ніж втрата «мильної опери». Щоправда, контрабанда реклами почала інтенсивніше здійснюватися через інші «канали» — зокрема, російські видання, що курсують Україною паралельно з додатками-«аборигенами». В принципі, і нам було б «паралельно», якби в такий спосіб просто пропагувався чужий крам. Річ в іншому. Російські видання за рекламу одержують чималенькі гроші (пошли їм, Господи, капіталу), рекламодавці вітають себе з успішним «гешефтом»: заплатили один раз, а реклама ще й кордон перетнула (нагадаємо, разом з газетою, перетнула без акцизів і мита; рясно забиті рекламою сторінки ніхто з «московської» частини до Києва не знімає) — отже, гроші залишилися в Росії, а ми... Ми зосталися «з носом». І ще з однією діркою у кишені.

Абстрактно? Давайте конкретніше — мовою чисел. Сторінка в «Известиях», наприклад, для російського рекламодавця обходиться у середньому в 100000000 їхніх рублів. Тільки в одній газеті на рік публікується приблизно 260 сторінок рекламної інформації (п'ять сторінок на тиждень х 52), вартість кожної сторінки множимо на 260 і виходить... правильно, 26 000000000 рублів або близько 5000000 доларів США. А таких видань в Україні зареєстровано десять. Ще раз підкреслюємо, ми не заглядаємо в кишеню російських колег, мова — про власні дірки.

Наші ЗМІ на українському рекламному ринку поставлено в гірші умови, ніж видання, що «прибили» останнім часом ще одну вивіску до фасаду. Ми платимо за рекламу податки, а російсько-українські посестри цілком спокійно «промишляють» контрабандним товаром: з одного боку, ми — ваші, ось написано «Украина», з другого, — до чого тут ваші закони, коли рекламу вміщено на сторінках російських.

Такі «ножиці» стали відкриттям для багатьох депутатів, з якими ми спілкувалися на тему «Реклама й закон». Вони не без здивування визнали: «Є прогалина в нашому законодавстві, і треба це відповідно відкорегувати. Якби ми у такий самий спосіб паритетно поширювали свою рекламу по території Росії — інша справа, а так, виходить, наша держава втрачає гроші...»

Виходить. І ще втрачатимемо, якщо не захистить свій інформаційний ринок, якщо не введе на іноземну рекламу податки, які сплачують ЗМІ України. Принаймні не менші.

А тепер про діяльність рекламних агентств. Сфера бізнесу? Хто суперечить? Нікому не заборонено ним займатися в Україні: шануйте закон, платіть податки, чесно конкуруйте на ринку — і прапор вам на щоглу! Щасливого плавання в ринкових водах!

Однак ті рекламні агентства, що, по суті, є дочірніми підприємствами російських РА і тут мають бути «впереди планеты всей» — вони-таки підняли над «кораблем» прапор, але — який? Стартувавши в Україні на російські гроші і не дуже переймаючись проблемами виживання, за класичними схемами розштовхують ліктями конкурентів: збивають ціни, скеровують потік зарубіжної реклами через Росію, використовують дивні знижки (до 40 відсотків), різницю в ціні для резидентів і нерезидентів. Одне слово, всупереч цивілізованим, джентльменським правилам конкуренції позбавляють українські РА та ЗМІ вигідних угод і прибутків.

За цими схемами маячить уже «чорний» ринок, де ділки від реклами допомагають відмивати кримінальні гроші, де посвист куль відлякує не лише цікавих податкових інспекторів, а й героїчні підрозділи борців з організованою злочинністю.

Звичайно, не лише російські газети і рекламні агентства підняли піратський прапор на нашому рекламному ринку. В інших країнах також досить тих, хто не ловить гав. Але в нашій державній кишені від «порту прописки» рекламних піратів сума дірок не змінюється.

Агов, реформатори і генератори, привіт вам з-під стягу «веселого Роджера»! Не чують — бюджет обчислюють.

Гей, контрольні органи! Не бачать — контролем зайняті. До речі, згідно з Законом «Про рекламу» «зайнятих» задосить: Міністерство інформації, Державний комітет у справах захисту прав споживачів, Антимонопольний комітет, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення, Міжвідомча рада, створена Кабінетом міністрів, Об'єднання громадян у галузі реклами... Перейняті турботою про долю галузі, вони «патрулюють» рекламним ринком і впритул не помічають контрабандистів.

А може, «патруль» завеликий і замість цього переліку об'єднань, комітетів і рад створити один контрольний орган (назва — за смаком: комітет чи інспекція) — хай і за порядком простежить і відповість, коли треба, за порушення правил ринку?

Гроші на ще одну державну структуру? — обуряться непосвячені. Гроші на захист грошей — уточнимо. Хай хтось з урядовців порахує, скільки мільйонів (у доларах США) дає реклама, і зрозуміє — одне із шуканих джерел компенсації «забило» на рекламному ринку, і треба його очистити, відгородити від мулу.

... Тим часом зарубіжні пірати від реклами об'єднуються з доморослими — спільні проекти, спільні рекламні агентства (дивіться газети і телебачення) для перекачування грошей з України готові.

На що чекаємо, пані й панове? На звільнення від української окупації українського інформаційного простору? Тоді до зустрічі на іншому ринку... невольницькому.

Наше вам шанування.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Олександр ВЛАСОВ.
Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

Вони вчаться читати по губах і любити цей світ таким, який він є

«Ми любимо вас» — цей жест відомий глухим усього світу, хоча в кожного «рукомовного» народу жести власні, національні. Історія знає спроби створити «есперанто» для глухих, але вони, на жаль, не мали успіху.

Втім, про корисність і шкідливість мови жестів для людей зі слабким слухом дискусії тривають і досі. Зрозуміло одне: для багатьох із них жест і дактильна азбука до сьогодні — єдино можливий засіб спілкування. Але тільки не для дітлахів з 18-ї школи-інтернату Києва.

— Наші старшокласники вільно володіють двома мовами — російською і українською, — каже директор експериментального інтернату Віктор Кутовий. — Вони можуть вільно спілкуватися з ровесниками з хорошим слухом, їх розуміють без перекладача, і часто не вірять, що за такого дефекту слуху це можливе. Лікарі нерідко «записують» їх у симулянти.

Іноземну мову виключено з програми викладання, але в школі є і справжній поліглот — 11-класниця Світлана. Цьому важко повірити, але вона самотужки вивчає німецьку.

У школі пишаються своїми вихованцями і з радістю розповідають, що одна з випускниць 1995 року одержала золоту медаль — уперше в історії української сурдопедагогіки. Ця дівчинка з максимальним підсиленням за допомогою апарату розрізняла лише два звуки — «о» та «а».

Як запевняє заступник директора з навчально-виховної роботи Олександр Савченко, рівень інтелекту від ступеня втрати слуху не залежить. І те, що більшість людей зі слабким слухом так і залишаються малописьменними, не можуть читати книги й газети, оскільки не розуміють значення деяких слів, — провина держави.

У Радянській Україні понад 60 (!) років діти зі слабким слухом навчалися в одній школі з глухими. Та навіть сьогодні повноцінна середня освіта для них залишається недоступною — лише у 18-му інтернаті, єдиному в Україні, діти можуть одержати атестат про середню освіту. У решті шкіл за 11 років вони здобувають неповну середню (рівень 8 класів загальноосвітньої школи).

Перший «експериментальний» випуск інтернату відбувся торік. П'ятеро з одинадцяти чоловік вступили до київських вузів (між іншим, на загальних підставах), ще п'ятеро — до середньотехнічних навчальних закладів.

Навчання тут диференційоване, і повну середню освіту здобувають лише «найсильніші» та найнаполегливіші. Тутешнім педагогам треба за життя пам'ятник поставити, адже не маючи новітніх технічних засобів, вони творять дива. Як повітря потрібна школі нова звукопідсилювальна апаратура «колективного користування», але коштує вона близько 5000 німецьких марок. Проблему слухових апаратів майже розв'язано — щоправда в ідеалі кожна дитина повинна б мати їх два — для стереозвучання, але для нас це недосяжна розкіш.

18-й інтернат — школа елітна, і потрапити до нього можна лише за направленням медико-педагогічної комісії міського управління народної освіти. Визначивши, здолає науку дитина чи не здолає, їй дають путівку у «великий» світ знань або наглухо зачиняють перед нею двері. Зрозуміло, що претендентів на 11 місць в експериментальному класі в усій Україні знайдеться чимало.

Ганна ЛИХОВА.

На знімках: «Ми вас любимо!»; першокласниця Олена.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Лелека–Санта-Клаусу: «Рятуй!»

Скриня Пандори

Лише 27 відсотків українських дітей віком до 7 років не мають хронічних хвороб. Лише 65 відсотків дітей і 60 відсотків молоді мають нормальний фізичний розвиток. 3 відсотки дітей страждають на психічні хвороби. Серед учнів середніх шкіл та ПТУ відповідно 33 та 47 відсотків мають функціональні нервово-психічні розлади.

Такі цифри наведено у звіті «Стан материнства та дитинства в Україні: проблеми перехідного періоду, 1996», підготовленому українськими експертами за сприяння Представництва ООН в Україні та ЮНІСЕФ.

Для наших малюків Вітчизна часто-густо починається з інфекційного відділення, куди їх переводять мало не з пологового будинку, одного-двох тижнів від народження. Вони ще надто малі, щоб зрозуміти, як їм пощастило, адже їх взагалі могло не бути — чи то за бажанням власної мами, чи в результаті злочинного недогляду лікарів.

Дедалі частіше простодушний лелека приносить у пелюшках самі лише проблеми. Батьківська турбота Кабінету міністрів, зосереджена в 10 урядових програмах, і зокрема програмі планування сім'ї, залишається нереалізованою — через брак коштів. Не виконується також Державна програма розвитку індустрії дитячого харчування в Україні на період до 2000 року. В результаті замість материнського молока, яке, до речі, є найліпшою вакциною для новонародженого, дітей годують імпортною молочною сумішшю сумнівної якості.

Що ж до вакцини «штучної», то з 15 її найменувань, необхідних для «календарних» (обов'язкових) щеплень, Україна виготовляє тільки одну — дифтерійно-правцевий токсин, до того ж призначений лише для дорослих. Тож щеплення малюків від кору, дифтерії, поліомієліту роблять здебільшого за рахунок іноземної допомоги.

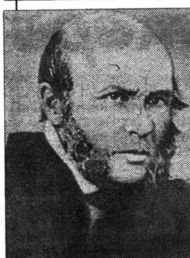
Чи не найістотнішу з них надає дитячий Фонд ООН ФНІСЕФ, який і фінансував видання звіту «Стан материнства та дитинства в Україні». На презентації цього документа, що відбулася днями у Київському ТЮГу, пролунали дві репліки, які на перший погляд події не стосувалися. Перша — щодо скорочення відділу сімейних програм Національного телебачення, а друга — щодо жалюгідного фінансування самого ТЮГу. Як з'ясувалося, із січня 1996 року Київський державний театр юного глядача не одержує коштів на постановку нових спектаклів. Тож улюбленим героєм наших малюків та урядовців на довгі роки може стати Санта-Клаус — з мішком гуманітарної допомоги.

Ганна РОМАНЦОВА.

Забальзамували покровителя

5 грудня виповнюється 115 років з дня смерті відомого хірурга, педагога, громадського діяча Миколи Івановича Пирогова

Фотокалендар

На фото: Микола Пирогов.

«Ми всі знаємо, що треба шанувати старість, але не всі знають, що і молодість потрібно поважати»... Ці слова Миколи Пирогова актуальні й сьогодні. Адже, коли в п'ятдесятих роках минулого століття він був попечителем Одеського, а потім і Київського педагогічного округів, студенти теж жили в нестатках. Видатний учений піклувався про них і навіть організував перші студентські каси для надання матеріальної допомоги. Особливу увагу приділяв підготовці майбутніх лікарів і сестер милосердя.

Маючи за плечима великий досвід роботи у Німеччині, Естонії, Росії, вчений останні п'ятнадцять років провів у Вінниці. Тут він влаштував невеличку лікарню, аптеку, був попечителем місцевої гімназії.

Авторитет Пирогова був незаперечний, а про його лікарську майстерність складали легенди.

По смерті Миколи Івановича студенти, які обожнювали свого вчителя, забальзамували його тіло. Воно покоїться у склепі в музеї-садибі Пирогова неподалік Вінниці.

Вікторія РИБАЛКО

Освіта

Скільки ніжок у стоніжок?

Цілком можливо, що на це запитання незабаром не зможуть дати відповіді учні шкіл та студенти вузів. Катастрофічне становище з навчальними посібниками, наочними матеріалами, книжками ставить у безвихідь усю систему освіти.

Однак із будь-якого лабіринта є вихід. Андрій Ярмак — біолог за освітою і романтик за покликанням — шукає його за допомогою свого проекту. Його ідея полягає у створенні центру-студії з розробки та розповсюдження навчально-пізнавальної відеопродукції для дошкільних, шкільних та вищих навчальних закладів.

—Сьогодні, на жаль, у вузів немає коштів на експедиції та наукові відрядження співробітників. Викладання дисциплін, особливо природничих наук, ведеться, в буквальному розумінні, на пальцях. Скелети у шкільних біологічних кабінетах пожовкли від старості... Відносно дешевий і ефективний спосіб оволодіння знаннями — це відеомагнітофон та телевізор. Візуальна інформація добре засвоюється, це доведено світовою практикою, — так умотивовує доцільність свого задуму Андрій Ярмак.

Однак зараз для нього програма-мінімум полягає в одержанні гранта на реалізацію відеоосвітнього проекту. Моральну підтримку з боку Київського державного університету імені Т. Шевченка Ярмак уже одержав. Його підтримують учителі та викладачі, яким дидактичне відео замінило б підручники.

Програма-максимум Андрія Ярмака — зібрати у відеотеці світові зразки методологічного матеріалу, науково-популярних фільмів, освітніх програм для різних ступенів пізнання. Адаптувати і впровадити зібране у навчальні заклади України. Свій внесок в освітній проект Андрій уже зробив. Справа в тому, що він, фанат підводного світу, цього літа зняв багато цікавого матеріалу про Червоне море, коли у складі збірної України брав участь у Чемпіонаті світу з підводного фотографування.

Ольга ВІТЕР.

Місцевий масштаб

...ухопили хот-дога шматочок

Всесвітньо відома фірма «Макдональдс» має намір відкрити наступного року в Харкові понад десять ресторанів-кафе швидкого обслуговування. Про це є домовленість віце-президента європейського представництва фірми Хельмута Хехера і його українського колеги Карла Фріца з мером Харкова Євгеном Кушнарьовим.

Ресторани використовуватимуть для приготування своїх страв місцеві харчові продукти. Поснідати у першому «Макдональдсі» харків'яни зможуть уже 1997 року. Працюватимуть у цій мережі переважно мешканці міста. Понад п'ятдесят із них уже виїхали на навчання до Польщі. Привабливість Харкова, а також багатьох інших міст Східної України представники фірми пояснили їхньою густонаселеністю та наявністю великої кількості навчальних закладів, що гарантує і відвідувачів, і майбутніх співробітників «Макдональдса».

Микола КОСИЙ.

Харків.

ЧИ ЗАЛИШИТЬСЯ УКРАЇНА МОРСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ?

Керованість державного сектора економіки — головне завдання економічних перетворень галузі

***МОРСЬКИЙ** транспорт нашої держави більш як на 90 відсотків — державна власність. Тому розділ Програми діяльності нового Кабінету міністрів України «Організаційне забезпечення економічної трансформації» стосується його безпосередньо, зокрема два його пункти:*

— реформування організаційних структур виконавчої влади;

— відновлення керованості державного сектора.

Реформування організаційних структур виконавчої влади

Після проголошення незалежності України 1991 року наша держава на кожному етапі свого розвитку приділяла увагу реформуванню управління морським транспортом. Уже в січні 1992 року було створено Укрморфлот —Державну морську адміністрацію, 1993 року в структурі Мінтрансу — Департамент морського й річкового транспорту, 1995 року — Державний департамент морського й річкового транспорту (ДДМРТУ) в сфері управління Мінтрансу.

І нині теза програми: «... забезпечення дієвості в ефективній реалізації рішень органів виконавчої влади згори до низу» — актуальна. Адже докорінна перебудова економічної моделі передбачає істотну зміну ролі державних органів управління — міністерств і відомств відповідно до нової програми.

Нині функції управління морським і річковим транспортом Мінтрансу, ДДМРТУ охоплюють два основних блоки:

— ефективне використання основних фондів, використання інструментів (ліцензування, нормування, квотування, встановлення тарифів та інші заходи) забезпечення високого рівня контролю, регулювання та координування діяльності морських портів, судноплавних компаній, судноремонтних заводів;

— державна морська політика. Це передусім міжнародно-правове забезпечення діяльності флоту — участь у роботі міжнародних урядових організацій, забезпечення безпеки на морі (встановлення стандартів безпеки, контроль за їх додержанням, пошук і порятування на морі), захист морського середовища від забруднення з суден (встановлення екологічних вимог до флоту, контроль за їх виконанням, боротьба з аварійними розливами) тощо.

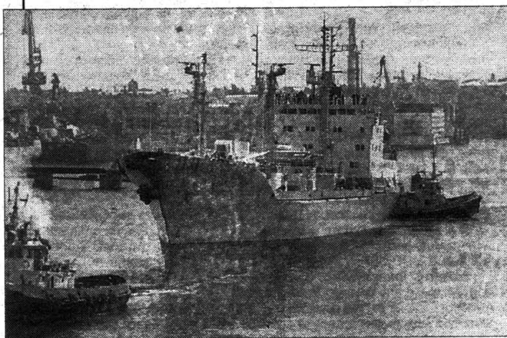
І ці два блоки питань, що їх веде ДДМРТУ, маючи над собою багатоланкову структуру взаємопідпорядкованості, погоджувальності, не можуть бути ефективно розв'язані.

Результат наочний: якщо перший блок питань практично відпрацьовано, то другий блок жодного інструмента (за винятком Положення про ДДМРТУ) не має. А це — й координаційно-рятувальний центр, і товариство технічного нагляду, і Реєстр суден. У результаті робота морського органу виконавчої влади більше спрямована на керування господарською діяльністю підприємств.

Одним з прикладів негативного впливу переважання господарських функцій над державними може бути вихід у море суден наших компаній на порушення вимог Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року (СОЛАС-74). Наслідок — арешт суден в іноземних портах, ноти морських адміністрацій до Міжнародної морської організації (ІМО), МЗС України.

Не можна сказати, що робота з другого блоку не ведеться, багато які положення щодо вказаних органів перебувають на стадії погодження, але ця стадія триває не один рік. І це при тому, що влітку 1995 року Верховна Рада України прийняла Кодекс торгового мореплавства.

Тому, як на мене, правильно сформульовано завдання у програмі уряду: «... потреба підвищити ефективність управлінських рішень,... забезпечити перехід до функціонального принципу управління...»

Приведення органів виконавчої влади у відповідність — це також вимога Конституції України. На порядку денному — необхідність реорганізації управління морським транспортом, що передбачає два блоки завдань: ефективність роботи підприємств, майно яких повністю або частково перебуває в державній власності (на чому зупинюся пізніше), і забезпечення безпеки мореплавства, відповідність наших суден технічним вимогам із урахуванням зобов'язань України (а це — 13 конвенцій, ратифікованих нашою державою).

Ці два блоки безпосередньо не повинні залежати один від одного, бо виконання зобов'язань держави не залежить від господарської діяльності підприємств.

У січні цього року в листі до Президента країни Леоніда Кучми було аргументовано потребу створення системи безпеки держави. У лютому від фахівців одержано відповідь, що «останнім часом здійснюються дії нормативно-правового, організаційного та фінансового характеру, спрямовані на підвищення керованості морським і річковим транспортом, створення системи безпеки мореплавства». Чи так це? Покаже час.

Коротко спинюся на моїй пропозиції

«... Особливою проблемою на сьогодні є те, що використання водного транспорту в Україні здійснюється, по-перше, за наявності недосконалих державних виконавчих і господарських структур, а по-друге, в умовах недостатньої нормативно-правової бази. Створення відповідної організаційної структури (системи) водного транспорту України є передумовою вирішення всього комплексу проблем судноплавства, недоліки якої особливо наочно проявились у морських аваріях і катастрофах за останні роки.

На законодавчому рівні державного регулювання водним транспортом України важливим кроком уперед є прийняття Закону України «Про транспорт» та Кодексу торговельного мореплавства України.

На виконавчому рівні прийнято значно більшу кількість нормативних актів, що в підсумку, все ж не дозволили створити оптимальну і ефективну виконавчу систему управління водним транспортом України.

У даний час судна під Державним прапором України перебувають:

— у загальнодержавній власності і закріплені за підприємствами, організаціями та установами Мінтрансу, інших міністерств та відомств України;

— у комунальній власності і закріплені за підприємствами та організаціями адміністративно-територіальних одиниць;

— у колективній і приватній власності юридичних і фізичних осіб. При цьому відповідальність, зокрема за безпеку судноплавства, покладено на уряд України, тому що відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року (ст. 94, п.1) «кожна держава зобов'язана ефективно здійснювати в адміністративних, технічних і соціальних питаннях свою юрисдикцію і контроль над суднами, що плавають під її прапором...»

На сьогодні неможливо однозначно визначити функції, розподіл повноважень і відповідальності між існуючими органами (суб'єктами) управління і регулювання судноплавства України, бо їх завдання і функції визначені положеннями і статутними документами, що їх було прийнято в різний час, ізольовано один від одного, виходячи з різних понять і термінології. Як наслідок, деякі види діяльності є об'єктом повноважень кількох регулюючих органів, тоді як певні аспекти, що стосуються безпеки судноплавства і технічного нагляду на флоті, залишаються поза сферою державного управління...»

І далі дано конкретні пропозиції. Важливо, щоб під час реформування структури управління ми не скотилися, використовуючи зарубіжний досвід, до створення бюджетоємних берегових охорон, а йшли власним шляхом: на базі існуючої структури проводили реорганізацію, що дозволила б досягти головного — збереження управлінських ланок, розділення функцій відповідальності держави перед світовим співтовариством і функцій відповідальності за господарську діяльність конкретних підприємств. У цьому полягає специфіка регулювання діяльності морського транспорту.

Відновлення керованості державного сектора економіки

Вартість основних виробничих фондів морського флоту і галузі (держпідприємств) на 1 січня 1996 року становила понад 125,3 трлн. крб., у тому числі понад 63% транспорт — 341 судно.

Морські перевезення здійснюють:

— державна судноплавна компанія «Чорноморське морське пароплавство»;

— орендне підприємство «Азовське морське пароплавство»;

— Українсько-Дунайське пароплавство, «Укрферрі», Українське морське пароплавство та ін. Усього в Україні мають флот понад 240 організацій і підприємств різних форм власності.

Систему морських портів створюють 18 підприємств, розташованих уздовж усього узбережжя України. Потужність близько 120 млн. т на рік. Головне завдання портів — виконання складних процесів переробки вантажів. Усі порти — державні підприємства.

Галузь охоплює також 7 судноремонтних заводів.

Це — величезний транспортний комплекс, що потребує ефективного управління, яке можна забезпечити лише з допомогою виваженої й відповідальної структурної реформи. При цьому не забуваючи, що завдання державного органу — управління державними підприємствами та підприємствами інших форм власності, що працюють у галузі морського бізнесу, передусім через ліцензування їхньої діяльності й контроль за їх відповідністю.

Тут незаперечна наявність апарату управлінців у Міністерстві транспорту (ДДМРТУ), що здійснює вироблення тарифної політики, ліцензування, квотування, контроль за ефективністю використання основних фондів тощо.

Та при цьому має бути вирішена важлива проблема — без дієвих повноважень власника держмайна Міністерство не зможе ефективно контролювати власність ані через спостережну раду, ані через відповідальність за частку акцій у підприємствах. Апаратові доводиться відстежувати й баланс у галузі. Приміром, виведення нашого флоту в офшор, робота на ГІФі веде до скорочення робочих місць на судноремонтних заводах, і тут потрібна політика розумного скорочення робочих місць з їх перепрофілюванням.

Не можна забувати і про інше. Розв'язання соціальних проблем у містах, регіонах залежить від прибутковості підприємств, що розташовані на їхній території, а вплив регіонів та участь у їх прибутковості практично нульові.

Тому, крім участі органу державного управління в ефективності роботи підприємств, слід сміливіше переходити до нових форм. Економічно ефективне управління власністю за ринкових умов можливе лише на базі цілковитої самостійності і господарської відповідальності майбутніх акціонерних компаній, з участю суміжників, трудових колективів, інвесторів. При цьому важливим є зв'язок між зусиллями трудового колективу та його прибутками.

Світова господарська практика дає можливість розв'язувати суперечності між необхідністю врахування глобальних політичних інтересів регіонів у діяльності пароплавств, підприємств, з одного боку, і завданнями оптимізації господарчих рішень на всіх інших рівнях виконання, з другого, через створення порівняно невеликих акціонерних компаній, контрольованих іншою компанією не з допомогою адміністративно-командного підпорядкування, а через володіння великим пакетом акцій цих компаній.

Для виконання функцій економічного контролю створюють спеціальні компанії — холдинги. Не можна забувати і про інші форми, такі, як фінансово-промислові групи.

Як на мене, розділ Програми діяльності Кабміну, присвячений відновленню керованості, дає змогу за підтримки Верховної Ради України зламати опір середньої ланки управлінців, які звикли до командно-адміністративного способу управління, зробити рішучий крок уперед.

Хотілося б, щоб серед перших була морська галузь. У цьому головним має стати виважена й відповідальна структурна реформа управління.

Володимир СЕВРЮКОВ,
народний депутат України,
голова підкомісії
з водного транспорту.

Ветерани-вугільники волають про допомогу

***279 ПЕНСІОНЕРІВ** Гірницького району Макіївки звернулися до Президента і Голови Верховної Ради з проханням компенсувати, нарешті, знецінені реформами вклади.*

Спільне лихо об'єднує нині і ветеранів війни, і ветеранів праці, і інвалідів, і просто пенсіонерів за віком, які віддали силу, молодість на благо Батьківщини, але опинилися на узбіччі життя — у безпросвітних злиднях. Якщо про тих, хто працює, ще якось пам'ятають, на різних рівнях обговорюють ситуацію із заборгованістю зарплати, шукають виходу, то тут нема на що сподіватися. Пенсії мізерні, і на них більшості, надто самотнім людям, не протягнути й місяця. Це спонукає з відчаєм нагадувати можновладцям про борг держави перед тими, кого в запалі реформ було так нещадно пограбовано.

«Усі наші заощадження, усе зароблене чесною, сумлінною працею, — пишуть ветерани, — внаслідок тих чи інших урядових реформ знецінено. Ми позбавлені можливості задовольнити найскромніші потреби. Тому просимо зглянутися на наше становище і відновити купівельну спроможність вкладів зі 100-відсотковою компенсацією, щоб старше покоління могло якоюсь мірою полегшити останні роки свого існування».

На думку голови Незалежної профспілки гірників України Михайла Волинця, який передав до редакції це звернення, напруженість у вугільних регіонах країни не спадає ще й тому, що люди зневірилися у чиємусь розумінні, у якійсь допомозі. Соціальні аспекти будь-яких реструктуризацій і реформ мають бути враховані в повному обсязі і обчислюватися заздалегідь. Однак тоді, коли буде налагоджено відвертий, чесний діалог профспілок з відповідними інститутами влади, коли буде відкинуто практику сепаратних угод, коли людей перестануть обдурювати, а обіцянки уряду не відігравати-муть роль клапана для випускання пари, вдасться знайти справедливе розв'язання багатьох проблем.

Вл. інф.

Точка зору

Немає реалізації — немає надходжень

НА ЗАСІДАННІ Верховної Ради України 31 жовтня цього року тимчасова слідча комісія з перевірки порушень законів про бюджет 1994—95 рр. доповіла про свої висновки. Основні з них зводять до того, що незадовільне становище з надходженнями до державного бюджету зумовлене кількома причинами. Зазначено, що формування бюджету залежить від правильного прогнозу макроекономічних показників (ВВП, обсяг промислового виробництва тощо). Між тим Мінекономіки 1994 року планувало спад на рівні 7,3%. Фактично [illegible] внутрішнього валового продукту знизився на 23 %. 1995 року планувався спад на 5,7 %, фактично — 11,8 %. Висновок: наслідком невідповідності прогнозних рівнів ВВП і обсягів виробництва є незбалансованість доходів і видатків державного бюджету, бюджетів інших рівнів, погіршення фінансового становища підприємств, хронічна заборгованість із заробітної плати.

Всім відомо, в якому важкому становищі перебувають сьогодні підприємства, більшість яких ледь тримається. Внаслідок того, що пересічне підприємство функціонує, з'являються відповідні процеси: відбувається списання витрат на собівартість, нараховується заробітна плата. Від останньої здійснюються відповідні відрахування. Незалежно від реалізації на папері з'являється прибуток, зростає дебіторська заборгованість. На «паперовий» прибуток нараховують податок. Зрозуміло, це податок підприємство сплатить не може. Потім за це накладає штраф податкова адміністрація, тим самим ще глибше заштовхують підприємство в яму. Знову ж на папері зростає заборгованість підприємства перед державою. Хоча в окремих випадках з погашенням дебіторської заборгованості з підприємства стягують суми, аж ніяк не адекватні реально отриманому прибутку. Податкові надходження виникають раніше, ніж з'являється реальний прибуток, який і мусить оподатковуватися.

Таке відбувається і з нарахуванням заробітної плати, яку не виплачують. Тож і не дивно, що за станом на 10 вересня цього року тільки 56% населення України сплатило за житлово-комунальні послуги. Якщо держава ліквідує заборгованість із заробітної плати, буде нараховуватись пеня, а надалі залишиться тільки розпочати компанію щодо захисту громадян під гаслом зменшення комунальних платежів, подолання надмірного тиску на населення тарифів, цін тощо.

Тож за таких умов узагалі недоцільно застосовувати податок на прибуток. Можна заперечити, що в інших країнах, зокрема в США, Німеччині, існує податок з прибутку. Але треба враховувати, що там є і реальні потоки коштів, і, відповідно, реальний прибуток. Крім того, в умовах, коли переважають акціонерні форми, прибуток має також інше значення і тому ретельно відстежується акціонерами. У США має місце тенденція скорочення частки податку з прибутку корпорацій у доходах федерального бюджету — з 24 відсотків у 1960 році до 10 відсотків у 1990-му.

Компенсувати скасування податку на прибуток можна введенням податку на реалізацію. По-перше, не використовуватиметься один із найбільш фальсифікованих показників — прибуток, і податок будуть сплачувати за наявності конкретних коштів на рахунку підприємства. Надійшли кошти — справляється податок, немає реалізації — немає податку. З'являється справді ринковий погляд на діяльність підприємства, і виробляти треба те, що купують, а не намагатися реалізовувати те, що виробляється. Зникає необхідність імітації діяльності, маніпулювання із собівартістю, списання витрат, приховування прибутку. По-друге, залишаються стимули зниження собівартості продукції (робіт, послуг). По-третє, нескладні розрахунки свідчать, що введення податку на реалізацію зі ставкою 5 відсотків дає суму податку, яка повністю відповідає сумі податку для цього таки ж підприємства, прибуток якого оподатковується згідно із Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» за базовою ставкою 30 відсотків.

По-четверте, з'являється можливість суттєво скоротити витрати на утримання податкових органів. За експертними оцінками фахівців податкової інспекції, у разі перевірки діяльності підприємств щонайменше 50—65 відсотків трудомісткості припадає на проробку питань, пов'язаних з обчисленням податку на прибуток. Достатньо пригадати, що типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості з додатками налічує близько 140 сторінок. У проекті бюджету на 1997 рік витрати на утримання Державної податкової адміністрації передбачено обсягом 200 млн. грн., в тому числі заробітна плата — 102,6 млн. грн. Логічно припустити, що більше 50 відсотків витрат пов'язано із оподаткуванням прибутку. За умови введення податку на реалізацію достатньо перевірити 46-й рахунок «Реалізація» та надходження коштів на 50-й і 51-й рахунки (готівка), тобто здійснити дії на рівні можливостей пересічного школяра.

Акцент на реалізацію робить прозорою діяльність кожного підприємства, відповідає основним принципам реалізації податкової політики уряду («створення умов для максимального спрощення процедури податкового стягнення», «...посилення контролю за правильністю справляння податків»), стимулює розв'язання питань якості, конкурентоспроможності, орієнтує виробництво на споживача і сприяє ринковій трансформації економіки, а не імітації економічних процесів, зокрема фінансових потоків.

На прикладі податку на прибуток видно, що реформування податкової системи має відбуватися не шляхом зміни ставок оподаткування, а шляхом удосконалення складу об'єктів оподаткування з внесенням відомих змін до Закону України «Про систему оподаткування».

Леонід ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ,
народний депутат України.

«ЩОБ ПІДНЯТИ державу з найнижчих щаблів варварства до вершин добробуту, — вважав Адам Сміт, — потрібні лише мир, розумні податки і терпимість в управлінні». Навіть в умовах миру можна зруйнувати економіку, якщо податки нерозумні. Ситуація, що склалася в економіці України, — промовисте підтвердження правильності цієї тези.

У розумних людей — розумні податки

Податкова політика в нашій країні має грубо фіскальний характер, тобто однобічно зорієнтована на добування грошей для бюджету. Парадокс полягає в тому, що саме з цієї причини вона не виконує функцію наповнення доходної частини бюджету, що особливо гостро і драматично проявилося останнім часом. Розумні податки мають не пригнічувати, а стимулювати виробництво і торгівлю, інвестування та ділову активність. Наша податкова система не виконує заохочувальну функцію. У зв'язку з цим підприємництво або гине, або тікає у «тінь». Крім фіскальної і стимулюючої, податкова система покликана виконувати і функцію перерозподілу суспільного багатства. А в нас одні платять нестерпні податки, а інші їх уникають. Дуже складна проблема зі збиранням податків. Сплати податків уникають, як правило, багаті; це означає, що багаті багатіють, а бідні бідніють. У зв'язку з браком бюджетних коштів (а також через їх неефективне використання) значних розмірів досягла заборгованість з виплати заробітної плати та пенсій.

Істотною вадою нашої податкової системи є те, що податки зараховують до собівартості, що призводить до зростання цін, зниження попиту і завдає шкоди конкурентоспроможності наших товарів. Це не дає підприємствам можливості відновлювати обігові кошти, призводить до звільнення робітників і зупинення підприємств, що, в свою чергу, звужує поле оподаткування, зумовлює зменшення надходжень до бюджету. Дефіцит бюджету породжує інфляцію і знецінення національної валюти. Якщо не розірвати це зачароване коло, то й надалі відбуватиметься руйнація нашої економіки.

До сказаного слід додати, що під політизованими гаслами про захист вітчизняного виробника запроваджуються такі ввізні мита, які не можна порівняти із практикою жодної цивілізованої країни.

Слід позбутися ілюзії, що зростання податкового тягаря веде до зростання надходжень до бюджету. Звичайно, зменшення податків вимагає зменшення видатків (передусім на фінансування неперспективних державних підприємств, що «проїдають» кошти). За умов економічної кризи бюджет має бути кризовий, тобто його кошти мають спрямовуватися на розв'язання соціальних питань і фінансування бюджетної сфери — охорону здоров'я, освіту, науку, культуру, оборону.

У двері нашої економічної політики вже стукає Податковий кодекс. Не так давно виданий указ Президента про вдосконалення податкової політики, який не розв'язує всіх проблем, не виконується. У прийнятій щойно програмі діяльності Кабінету міністрів зміни в податковій політиці мають переважно косметичний характер. Останнім часом Кабінет міністрів запропонував заходи щодо зменшення податкового преса, у зв'язку з чим буде внесено зміни до проекту бюджету на 1997 рік. Але все це — заходи несистемні, паліативні, потрібен податковий кодекс, який комплексно врегулював би питання податкової політики на стабільній основі. Найгірша політика — це непослідовна і нестабільна політика.

Ніде в світі немає досконалої податкової системи. Вона, в принципі, неможлива. Можлива тільки погана податкова система. Завдання полягає в тому, щоб із поганих податкових систем вибрати найменш погану для даної країни і даних умов.

Виходячи із світового досвіду, якими мають бути принципи побудови податкової системи?

1. Податкова система мусить бути простою (хоча б певною мірою), прозорою, несуперечливою і передбачуваною. У зв'язку з цим потрібно зменшити кількість податків.

2. Податкова система мусить виконувати не тільки фіскальну, а й стимулюючу функцію щодо виробництва, інвестування та ділової активності, тобто вона має бути ефективною і забезпечувати уникнення багаторазового оподаткування. Податки — не тільки джерело формування бюджету, а й стимул і регулятор.

3. Податковий тиск необхідно зменшувати на тих, хто платить податки та вкладає кошти у виробництво, і збільшувати на тих, хто спрямовує їх на споживання, що дасть можливість виробникам нагромадити кошти для інвестування і поповнення обігових коштів і сприятиме зростанню виробництва.

4. Податки мають бути прямими. Непрямі можливі як виняток, наприклад, акциз.

5. Оподатковуватися мають результати, а не витрати. В зв'язку з цим недоцільно оподатковувати фонд заробітної плати підприємств. Потрібен податок на заробітну плату громадян —фізичних осіб. Оподатковувати доцільно прибутки юридичних і доходи фізичних осіб.

6. Податкова система мусить мати два рівні —загальнодержавний і місцевий, між якими чітко розподілено податки. Ми нині стоїмо перед необхідністю перетасувати податки між загальнодержавним і місцевим рівнями на основі бюджетного федералізму.

7. Податкова система мусить бути стабільною. Бюджет не повинен формуватися методом перманентного латання дірок і перерозподілу фінансових ресурсів під тиском лобістських груп.

Які загальнодержавні податки має передбачити система оподаткування?

Податок на прибуток. Він повинен мати три ставки: базову в розмірі 20—25%, що стосується всіх без винятку суб'єктів господарювання незалежно від форм власності; стимулюючу (пільгову) в розмірі 10 — 15% для пріоритетних, життєво важливих галузей, перелік яких вносить уряд і затверджує Верховна Рада; антимонопольну в розмірі 35 — 40% для монополістів (вносить Антимонопольний комітет і затверджує Верховна Рада).

Податок на додану вартість, який нині є фактично податком з обороту. Потрібно передбачити три основні ставки ПДВ: базову — в розмірі 10%, пільгову — 5% для оподаткування соціально критичних галузей, нульову ставку для оподаткування критично важливих галузей економіки (вугільна, нафтова, газова промисловість тощо).

Податок на майно підприємств і громадян, нерухоме і рухоме, але помірний, що стимулюватиме його ефективне використання і сприятиме активізації економіки та оздоровленню фінансів.

Податок на землю на основі кадастрової оцінки землі, диференційований залежно від її родючості й місця розташування.

Митні податки. Доцільно запровадити 5-відсоткову ставку оподаткування імпортованого товару, вартість якого перевищує 500 доларів США. Імпортним митом підвищеного розміру (15% і вище) оподатковувати товари, які не мають соціального значення (тютюн, алкогольні вироби).

Прибутковий податок з громадян. Ставка податку: 90,1 — 200,0 — 15%, 200,1 — 500,0 — 25%, більш як 500,1 — 30%. Неоподатковуваний мінімум встановлювати на рівні вартості мінімального споживчого кошика.

До загальнодержавних податків належить також соціальний податок (відрахування кожним працівником до Пенсійного фонду) і податок на спадщину.

Податкові пільги доцільні тільки на інновації, інвестиції та фахову освіту. Це забезпечить створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні. Постійні пільги в разі оподаткування мають підприємства інвалідів, інваліди та пенсіонери. заклади освіти та культури.

Місцеві податки, збори та платежі встановлюють місцеві органи влади в межах, визначених законом видів податків і не вище від встановленої законом межі. Місцеві податки спрямовувати тільки до місцевих бюджетів. На основі бюджетного федералізму в розпорядженні місцевих органів влади має залишатися не менш як 40% надходжень податків до державного бюджету.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук,
професор.

ЛЮДИНА В ДЕРЖАВІ: ГАРМОНІЯ ПРАВА

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ У НОВІЙ КОНСТИТУЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ

ПОЛІЕТНІЧНИЙ склад населення України, складне соціально-політичне становище, вступ до Ради Європи, бажання розбудувати правову демократичну державу на основі верховенства права та прагнення визначитися у відносинах із сусідніми державами висунули на перший план перед Україною після проголошення державного суверенітету та незалежності завдання ефективного забезпечення основних прав та свобод людини, в тому числі й прав осіб, які належать до національних меншин.

Оскільки світовий досвід довів, що відмова від будь-яких форм дискримінації, зокрема, від негативного ставлення до меншин у політичній, соціальній, культурній та економічній сферах, сприяє політичній і соціальній стабільності держави. У новій Конституції України в статті 24 передбачено, що «... не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного або соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками...».

Основний Закон України створює передумови для гармонізації міжнародного і внутрідержавного права, покликаного виконувати властиву йому функцію забезпечення захисту колективних прав національних меншин та розв'язання ймовірних конфліктів мирним шляхом. Так, стаття 9 передбачає, що «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України...». Оскільки «укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України» (ч.2, ст.9), під час опрацювання проекту Конституції ми розробили зміни та доповнення, які дадуть змогу ратифікувати будь-які міжнародні конвенції щодо основних прав та свобод національних меншин, у тому числі й колективних прав, окрім випадків позитивної дискримінації (ч.2, ст.24). Отже, після ратифікації вже підписаних європейських «Конвенції про регіональні та міноритарні мови» та «Рамкової конвенції про захист національних меншин», які Україна зобов'язалася ратифікувати під час вступу до Ради Європи, ці документи стануть частиною українського законодавства і поряд із Законами України «Про мови» та «Про національні меншини» закріплять як основні колективні права і свободи національних меншин, так і індивідуальні права осіб, котрі належать до національних меншин України, а також стануть гарантом їх розширення.

Уперше в пострадянській практиці в статті 11 Конституції визнається, що крім титульної національності — українців, корінними є й інші народи та національні меншини.

Україна «сприяє консолідації та розвиткові української нації, її свідомості, традицій і культур, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин». Цей штрих було внесено під час останнього кола обговорення проекту Конституції Тимчасовою спеціальною комісією з опрацювання проекту за пропозицією представника Президента в комісії В. Мусіяки та за напрацьованою мною редакцією. Ми запропонували всюди в Конституції замість «національні меншини та корінні народи» писати «корінні народи та національні меншини», щоб слово «корінні» належало водночас і до слова «народи» і до словосполучення «національні меншини», знімаючи проблеми самоідентифікації автохтонних національних меншин України — греків, поляків, росіян, румун, угорців тощо.

А в статті 119 Конституції, підтверджуючи прагнення України зберегти етнічне різноманіття країни, гарантовано, що місцеві державні адміністрації «в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин» забезпечують виконання державних і регіональних «програм їх національно-культурного розвитку». Крім того, в Україні не лише «гарантується вільний розвиток, використання і захист... мов національних меншин» (ст.10), а і «... право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних закладах або через національні культурні товариства» (ч.5, ст.53). Оскільки «норми Конституції України є нормами прямої дії» (ч.3, ст.8), а «закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй» (ч.2, ст.8), є надія, що національні меншини в Україні інтегруватимуть в українську політичну націю, зберігаючи при цьому свою історичну свідомість, традиції, культуру та мову своїх пращурів.

Однак слід зауважити, що захист національних меншин та прав і свобод осіб, які належать до цих меншин, — невід'ємна частина міжнародного захисту прав людини і, як **такий**, є одним із напрямів міжнародного співробітництва. При цьому захист прав виправдано лише тоді, коли меншина або громадянин не має привілейованого становища, «не суперечить праву на різноманітність інших»; «не обмежує право іншого на різноманітність», причому це стосується не лише колективних прав, а й індивідуальних.

В іншому разі набирає чинності одна з умов гармонізації міжособистісних та міжнаціональних відносин — **лімітування** права на різноманітність. Дві інші такі: **лояльність** меншин або особи до чинного законодавства та **реальність** (спроможність реалізації) декларованих, гарантованих, фінансово забезпечених та дотриманих прав. Ці три умови сприяють справжньому партнерству і політичній стабільності всередині багатонаціональної держави.

Світова практика свідчить, що надання національним меншинам та етнічним групам колективних прав сприяє їх інтеграції в суспільно-політичне життя держави, а правове забезпечення їхніх основних прав та свобод —одна з головних умов політичної стабільності в поліетнічній країні.

У той самий час конфлікти останніх років (Боснія, Карабах, Курдистан, Придністров'я, Чечня тощо) продемонстрували, що поряд із геополітичним, соціально-економічним, релігійно-конфесійним чинниками мовно-етнічний в багатонаціональному регіоні може стати каталізатором передконфліктної ситуації й призвести до непередбачених наслідків. Тому в багатонаціональних державах для досягнення стабілізації та цілісності країн, особливо за наявності компактного проживання нетитульних або недомінуючих у країні етнічних груп та автохтонних корінних національних меншин, як правило, заради гармонізації міжетнічних відносин та зміцнення державності, проводять поміркована плюралістичну етнонаціональну та мовну політику, а представників цих меншин залучають до керівництва державою як на виконавчому, так і на законодавчому рівнях. До речі, стаття 14 Закону «Про національні меншини в Україні» передбачає право товариств національних меншин висувати своїх кандидатів у депутати всіх рівнів, а спираючись на частину 3 статті 22 Конституції щодо недопущення звуження існуючих прав та свобод, сподіваємося, що і в Законах «Про вибори» депутатів усіх рівнів це буде передбачено, як у мажоритарних округах, так і за пропорційними списками. І рано чи пізно це станеться, бо світова і, зокрема, європейська практика свідчить, що особливі права та особливі заходи, потрібні для збереження самобутності, спадщини та гідності меншин, набувають декількох форм:

1) право меншин на існування;

2) користування здобутками власної культури і мовами та їх розвиток;

3) створення і забезпечення меншинам функціонування національних шкіл та інших навчальних закладів (у тому числі й вищої освіти) поряд із контролем за навчальними програмами і викладанням рідною мовою;

4) гарантії політичного представництва в органах, які визначають політику держави, як на виконавчому, так і на законодавчому рівнях;

5) надання автономії з переданням меншинам права управляти своїми внутрішніми справами, принаймні, у галузі культури, виховання і освіти, релігії, інформації та соціальних справ, із **забезпеченням за допомогою субвенцій** (на рівні культурної автономії, можливої як у разі дисперсного, так і у разі компактного проживання меншин) і важелів **оподаткування** (на рівні територіальної автономії, можливої лише у разі компактного проживання меншини) **коштів для виконання цих функцій.**

Теоретично законодавче поле та Конституція України передбачають у майбутньому наявність усіх цих форм. Перші три вже гарантовано статтями 10, 11,22, 53 і 119 Конституції та Законами «Про мови» та «Про національні меншини». Четверта форма гарантована ст. 14 Закону «Про національні меншини» та ст. 22 Конституції щодо недопущення існуючих прав і свобод, а, значить, рано чи пізно знайде відображення і в Законі «Про вибори». Щодо п'ятої форми, то Закон "Про національні меншини в Україні", ст.11 Конституції, та європейські Конвенції, які Україна зобов'язалася ратифікувати перед Радою Європи (після чого вони стануть частиною національного законодавства) (ст.9 Конституції), дозволяють культурну автономію. Щодо територіальної автономії, то перший крок уже зроблено — в статті 2 «Декларації прав національностей України» передбачено, що «Українська держава гарантує всім національностям право на забезпечення їх традиційного розселення і забезпечує існування національно-адміністративних одиниць...». Залишилося закріпити всі ці положення в іпотетичному Законі «Про корінні народи, національні меншини та етнічні групи в Україні», а на європейському рівні в проекті «Конвенції про основні права європейських національних груп», запропонованому Раді Європи Федералістичним союзом європейських національних меншин (ФСЄНМ — FUEV). Маємо надію, що Україна підпише та ратифікує і цю конвенцію, оскільки на III Міжпарламентській сесії ОБСЄ Голова Верховної Ради України О. Мороз вніс ініціативу якнайшвидше розробити, підписати та ратифікувати Європейську Хартію прав національних меншин, а Президент України Л. Кучма під час виступу на Парламентській Асамблеї Ради Європи у Страсбурзі запевнив членів цього впливового форуму, що в Україні все робиться для захисту прав національних меншин.

Час та світовий досвід доводять, що лише шлях розширення правового поля щодо забезпечення прав і свобод етнонаціональних меншин, у тому числі й колективних, виведе Україну в провідні правові держави Європи та світу.

На сьогодні, з точки зору правового забезпечення та перспективності розширення основних прав та свобод національних меншин, Україна вже посідає одне з чільних місць у Європі, оскільки в Законі «Про національні меншини» закріплюється колективний характер здійснення прав національних меншин, носіями яких виступають етнічні групи як організовані та легалізовані спільноти, а індивідуальні права членів «національних меншин» розглядаються як невід'ємна частина загальновизнаних в Україні прав людини і громадянина.

Колективні права **корінних** народів і національних меншин знайшли відображення і в новій Конституції; та лише в ст. 53 йдеться про індивідуальні права громадян, "які належать до національних меншин" на "навчання рідною мовою або рідної мови" — невід'ємне право будь-якого громадянина України, бо в нашій державі «всі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах» (ч.1, ст.21). Залишається лише «навчитися жити» за Конституцією і законами та не змінювати обраний орієнтир на шляху розширення існуючих прав та свобод.

І «усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та прийдешніми поколіннями» (ч.7, преамбули Конституції) ми всі повинні підтримати обраний Україною шлях інтеграції до правової, демократичної, економічно потужної, багатонаціональної Європи.

Іван ПОПЕСКУ,
народний депутат України,
доктор філософії.

Читацький мікрофон

Не зваблюйте нас червоними прапорами

На засіданнях Верховної Ради депутати-комуністи постійно виступають на захист знедолених старих людей і цим самим приваблюють до себе прихильників. Так, ми живемо сьогодні погано. Проте ви вже не агітуйте нас, старих, виходити на вулиці з червоними прапорами, краще займайтеся законотворенням, а не розслідуванням різних справ. Для того є відповідні органи. Кожен має свою роботу. Вже Верховна Рада розглядала справу Кудюкіна, Звягільського і що з того? Тож дбайте краще про закони, для того вас і обрали.

Олексій НАГІРНИЙ.

Київ.

Невже ви неспроможні оволодіти українською?

Слухаючи засідання Верховної Ради, інколи не можемо зрозуміти, звідки йде передача, чи не помилилися на радіо і не ввімкнули випадково російський канал, де передають засідання російської Думи? І незрозуміло нам, доки ви будете нехтувати державною мовою? Чому ви бойкотуєте Закон «Про мови»? Часто чуємо виступи іноземних представників. І як приємно: хоч поганенько, але все ж таки вони говорять українською! І цим виявляють повагу до всього народу. А вони ж в Україні перебувають тимчасово, а ви? Невже ви неспроможні оволодіти, крім російської, ще однією мовою?

Олександр ЛІТИНСЬКИЙ.

Обухів
Київської області.

Це не другорядне питання

Пропоную розглянути на сесійному засіданні питання про персональні пенсії. Просто так їх не давали нікому. На останньому своєму подиху Радянська влада призначила й мені персональну пенсію, хоч одержував я її недовго. Справедливо, що Героям Союзу, кавалерам орденів Слави їх відновили, хоч в полум'ї війни всі були героями, але не всім пощастило на «зірочку». Таких людей уже мало залишилося живими, і вони сьогодні вже немічні від старості і від ран. Їхні подвиги неможливо зрівняти з «подвигами» кабінетних функціонерів, яким встановлювали персональні пенсії. Інша річ, якщо людина винайшла щось таке, що можна віднести її до суперздібних людей — такі теж повинні мати персональну пенсію. Вважаю, що це питання потрібно розглянути ще раз.

Іван ЛУКАШЕНКО, інвалід війни.

Чернігів.

Об'єднуйтесь і дійте!

Звертаюся до тих депутатів, які наперекір уряду пропонують до уваги свої персональні програми. Інша справа, що урядова має бути доповнена, поліпшена і прийнята Верховною Радою. А якщо ви й справді так уболіваєте за народ, то краще порозуміться між собою, долучіть свій інтелектуальний потенціал і зробіть таку єдину програму дій уряду, яка б справді підняла державу з колін і врятувала б ваш нещасний народ від погибелі.

Б. ПОГОРІЛИЙ.

Кривий Ріг
Дніпропетровської області.

Можете відповісти прийнятим законом...

Маю два запитання, на які не можу ніде знайти відповіді. І задаю їх вам, народні депутати. Чому вже нічого не згадується за приватизаційний житловий чек? Багато хто з моїх співвітчизників, і я також, довірили свої чеки довірчим товариствам, які кудись зникли. Що буде з нашими паперами?

І ще одне запитання, яке чомусь замовчується постійно, але яке хвилює теж багатьох. Це — вклади. На перше січня 1992 року я мав вклад у сім тисяч карбованців. Чи приймете вже ви нарешті якесь рішення з цього питання, чи буде індексація грошових вкладів населення? Адже колись це були гроші, а сьогодні — не вистачить на квиток у міському автобусі...

Микола КЛИМПУШ.

Свалява
Закарпатської області.

Влада й селяни летять в одному літаку. Але в різні боки

***У** ТАКОМУ тяжкому становищі, як нині, український селянин ще не був. Де йому можна придбати фуфайку, чоботи, робочий одяг, косу, молоток, сокиру, цвяхи, брусок, обценьки чи долото? Цих товарів нема. А якщо в якогось бізнесмена залишилось щось зі старих запасів, то він таку ціну загне, що треба останню худобу з молотка продавати. Це — з одного боку. А з другого ? Якщо, приміром, КСП продасть державі партію відгодованих тварин, то гроші за них одержить щонайшвидше через 5—6 місяців. Так само — і за продаж зерна. І то, доки двічі-тричі не прозвучить відповідний депутатський запит у Верховній Раді.*

Цього року на київському, житомирському, чернігівському та волинському Поліссі селяни виростили добрий урожай картоплі. Є оптимальні умови, щоб реалізувати вирощений урожай. Але як кажуть у народі: гроші йдуть до багатого, а злидні — до бідного. Сусідні держави продають в Україні свою картоплю, а вирощена вітчизняним виробником піде на корм худобі, яку знову доведеться продавати за безцінь, бо український ринок захопила зарубіжна тваринницька продукція. Так наша квітуча хлібна Україна перетворюється на домініон для зарубіжжя. Чи не тому, що між сільськогосподарським виробником і законодавчою та виконавчою владами глибока прірва? Таке враження, що влада прагне летіти в одному літаку з селянами, але в різні боки.

Щодо реалізації селянами картоплі було моє звернення до Президента України Л. Кучми, депутатський запит до першого віце-прем'єр-міністра В. Дурдинця. А от відповідь надійшла з Укоопспілки за підписом заступника голови правління М. Паламарчука:

«У нинішньому році склалися сприятливі умови для вирощування картоплі. Це дало можливість заготівельним організаціям споживчої кооперації України закупити 101 тис. т цієї продукції, в т. ч. 99 тис. т від населення, задовольнити потреби Міноборони України, МВС України, Держкомкордону України, Національної гвардії України та всіх торговельних організацій, які звернулися до споживчої кооперації за картоплею.

З метою підтримки вітчизняного виробника правління Укоопспілки звернулося до Кабінету міністрів України з проханням застосувати економічні важелі з тим, щоб максимально зменшити завезення картоплі з-за меж України. Це питання вирішене позитивно. Уряд постановою від 5 жовтня 1996 року встановив на картоплю підвищену ставку ввізного мита.

Щодо поліпшення закупівлі картоплі в населення, то основна причина труднощів пов'язана з обмеженням збуту. Значна частина населення нашої держави одержала земельні ділянки і вирощує картоплю для власних потреб. Тому поставки картоплі у промислові центри (Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Харківська та інші області) значно скоротилися. Зменшилася також купівельна спроможність населення.

Крім того, торговельні організації, які мають потребу в цій продукції, не можуть її купити для закладання на зимове зберігання через нестачу власних обігових коштів і пільгових кредитів. Тому в системі кооперації нині в залишку є більш як 15 тис. т закупленої картоплі, збуту на яку практично немає. Незважаючи на це, споживча кооперація і надалі закуповує цю продукцію з особистих підсобних господарств».

Незатишно після такого листа. Бо ж, що не кажіть, а продовольча проблема в Україні стоїть гостро. Саме тому потрібно, щоб весь вирощений селянами урожай дійшов до споживачів.

Тим часом з селянина держава прагне не лише взяти вчасно плату, а й зробити це у подвійному розмірі. Виправити помилку не поспішає і після кількох депутатських запитів. Про це свідчить чергова відповідь на один з моїх запитів. Ось вона, за підписом заступника міністра Мінсільгосппроду України В. Яковенка.

«За дорученням Кабінету міністрів України від 31.10.96. № 21553-5 Мінсільгосппрод України розглянув питання про повернення господарствам Іванківського району Київської області 150 тис. гривень. На таку суму вони розрахувалися продуктами харчування з енергопостачальниками (не сказано, хто дав вказівку)..

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 4 липня 1996 року № 717 «Про проведення взаємозаліку суми заборгованості сільськогосподарських товаровиробників за електроенергію належними їм сумами вартості компенсації будівництва об'єктів соціально-культурного призначення на селі» проведено взаємозалік заборгованості за електроенергію за станом на 1 липня 1996 року.

Враховуючи труднощі з виконанням доходної частини державного бюджету, що не дає змоги в повному обсязі профінансувати заробітну плату та інші першочергові соціальні потреби населення, Кабінет міністрів постановою від 22.10 1996 р. №1280 доручив Мінфіну, Міненерго і Мінсільгосппроду України до 16 листопада поточного року провести додатковий взаємозалік за електроенергію.

Під час проведення цього взаємозаліку необхідно скорегувати результати попереднього взаємозаліку».

Селянські інтереси далеко не корпоративні. Вони суспільно потрібні. Звичайно, не можна в одну мить створити динамічне, високорентабельне сільськогосподарське виробництво. Знехтувавши ще у 20-ті поради Чаянова, Дояренка та досвід українських «куркулів», ми послідовно втрачали не лише потяг до вдосконалення праці селянина, а й предковічну любов до землі. Тепер це вкрай потрібно відроджувати. Але ми займаємо позицію спостерігачів, забуваючи, що доленосні стежки нашої держави треба топтати самотужки. Практика економічного розвитку європейських країн свідчить: задля захисту власного товаровиробника вони оголошували ембарго на імпорт харчових продуктів. Хоча імпортні продукти й були дешевші за вітчизняні. Цей крок належить зробити Україні. Нині ледь жевріє тютюнова промисловість, лікеро-горілчана, з-під ніг вислизає шкіряна промисловість, замахнулися на меблеву, нарешті — на виробництво електроенергії.

Якщо так триватиме й надалі, Україні — прямий шлях у сировинний додаток для інших країн. Годі говорити у Верховній Раді та Кабінеті міністрів про пріоритетність розвитку села та агропромислового комплексу. Настав час конкретних дій, інтеграції зусиль щодо села, зокрема тих сільських районів, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи. Щороку там збільшується відсоток земель, що випали із сівозміни. І не тому, що забруднені радіонуклідами, а тому, що їх нема чим обробляти, бракує мінеральних та органічних добрив (звідки взятися їм, коли вже на 50 відсотків скорочено поголів'я великої рогатої худоби?). Усе це й призводить ще донедавна зразково доглянуті поля до дикої пустки. Звичайно, розвиток сільськогосподарського виробництва треба налагоджувати в тандемі з усім народним господарством. Але, попри різні думки, твердження й аргументи, Україна була, є і буде аграрною державою. Це їй від Бога —годувати і себе, і світ.

Іван КІРІМОВ,
народний депутат України, заступник голови Спілки «Врятування від Чорнобиля».

Інвестиції

На кого ставити: на постачальників чи збут?..

Іноді приклад важливіший за кількісні показники

***Н**ЕЩОДАВНО сторінками газет, у радіо- та телеефірі прокотився цілий вал інформації про закладення першого каменя заводу тонізуючих напоїв під Броварами, що на Київщині. Це буде один з найбільших у Європі заводів компанії «Кока-кола Аматіл». Площа нового заводу — 22 гектари. Чотири виробничі лінії та склади займуть 29 тисяч квадратних метрів. З часом територію буде розширено. Споруджуючи завод, компанія інвестує в Україну більше 200 мільйонів доларів.*

Багато це чи мало? І що це дасть? Щоб відповісти на ці запитання, довелося дослідити інвестиції компанії «Кока-кола» в Європу, зокрема в економіку найближчих наших сусідів — Польщі та Румунії. Все пізнається в порівнянні.

Широко відчинивши двері для інвестицій лідерові з виробництва газованих безалкогольних напоїв, ми не стали країною, яка зробила це першою у світі. Скоріш за все, не будемо і останньою. Компанія працює у 16 країнах світу, де має 42 заводи. До речі, до цих 42-х належить і завод у Львові, який відкрився у січні цього року. А взагалі зелене світло інвестиціям у Східну Європу компанія запалила у 1991-му. За п'ять років у цих країнах створено і реконструйовано 29 виробничих підприємств. В економіці відбулися якісні та кількісні зміни. Але оскільки економіки цих держав за рівнем розвитку дещо відрізнялися, то й ефект інвестування був різний. Про це важливо знати, щоб прогнозувати розвиток подій в Україні.

Скажімо, якщо вплив системи «Кока-кола» (тобто компанії і пов'язаних з нею операцій розливу і доставки напоїв) в економіці Польщі був спрямований здебільшого на зворотні зв'язки (інакше — на постачальників), то в Румунії — на прямі зв'язки (інакше — на збут). В обох випадках загальна зайнятість, враховуючи ефект мультиплікації, була величезною: на одне робоче місце в основному виробництві розливу напоїв припадало більше десяти нових робочих місць у суміжних галузях. Для порівняння: ефект мультиплікації у США — п'ять до одного.

У Польщі підприємства з розливу напоїв компанії «Кока-кола» головні закупки цукру робили на місцевих державних цукрозаводах. Буряки постачали польські фермери. Хоча бурякництво було провідною галуззю в соціалістичній Польщі, проте урожайність культури була нижчою, ніж на Заході. Та і якість цукру залишала бажати кращого. «Кока-кола Аматіл» вклала кошти у місцеву цукрову промисловість, опосередковано відкривши 6400 робочих місць у приватному сільськогосподарському секторі. Польські фермери перейшли на вирощування буряку за ефективними технологіями.

Через два роки після початку роботи в Польщі компанія придбала всі суміжні підприємства: починаючи від виробників пляшок і закінчуючи рекламістами. Виключно завдяки мережі постачальників на одне робоче місце в основному виробництві припадало шість робочих місць у суміжних сферах. Звичайно, місцевим постачальникам не одразу вдалося задовольнити стандарти компанії. Але навики сучасного бізнесу і господарювання прийшли з часом. Розвиток виробництва компанії, звичайно, вплинув і на розвиток торгівлі. Якщо враховувати і цю галузь, то кількість робочих місць зросла вдесятеро.

На відміну від Польщі, в Румунії дії компанії були спрямовані на збут — роздрібну торгівлю. Бо цей сектор приватної торгівлі в Румунії був у зародковому стані. «Кока-кола Аматіл» фактично допомогла відновити клас середніх і дрібних торгівців. За три роки завдяки компанії близько 25 тисяч кіосків та інших торговельних точок почали або розширили свій бізнес, було відкрито близько 24 тисяч робочих місць. У сфері основного виробництва працювало близько 2,5 тисячі робітників.

Оскільки в Румунії практично немає власних постачальників якісного цукру, то, на відміну від Польщі, зворотні зв'язки дали невеликий ефект. У сфері постачання було відкрито близько 1,7 тис. робочих місць.

І все-таки, незважаючи на великий мультиплікаційний ефект, інвестиції компанії «Кока-кола Аматіл» стосуються лише малої частини економіки Румунії та Польщі. Прямо чи опосередковано компанія підтримала близько 0,01 і 0,02 відсотка робочої сили у Польщі та Румунії відповідно. Фактично у цих країнах прямі іноземні інвестиції всіма іноземними інвесторами не набули великих розмірів.

Інвестиції у країни Центральної та Східної Європи становлять лише 2,6 відсотка від усіх інвестицій у світі. Загальна сума інвестицій у цей регіон у 1993 році становила 13 млрд. доларів США. Для порівняння: стільки ж було інвестовано і в економіку Таїланду.

З усього цього незначного капіталу Румунія отримала менше 2 відсотків, Польща — близько 16 відсотків (1992 рік). Це більше, ніж у будь-яку іншу країну регіону, за винятком Угорщини та Чехії і Словаччини (разом).

Проте головним якісним надбанням перехідного періоду, отриманим завдяки інвестиціям компанії «Кока-кола Аматіл», стало зародження конкуренції, поява сучасних стандартів виробництва, маркетингу та менеджменту. В економічному просторі Польщі і Румунії компанія показала переваги технічних «ноу-хау» та новітніх методів роздрібної торгівлі: випуск продукції орієнтується на попит, а не на будь-що інше.

Відкриті кроки компанії переконували інших інвесторів, що вкладати кошти в країни з перехідною економікою варто. Приклад «Кока-коли Аматіл» не менш важливий, ніж кількісні показники. Це стосується і України.

Леонід БРОВЧЕНКО.

«СВЕРДЛОВСЬКА» ЗБАГАЧУВАЛЬНА ТА ЇЇ «БАГАТІЇ»

Торік на ім'я генерального директора центральної збагачувальної фабрики «Свердловська» надійшло з Іспанії запрошення. Міжнародний відбірковий комітет вирішив присудити приз «Золота зірка» якості підприємству, продукція якого в Європі нарозхват.

Але щоб потрапити на церемонію нагородження і, як зазначалося у протоколі, «у колі знаменитостей ділового світу» проголосити тост на честь рідної шахтарської Луганщини й України, забракло дещиці — коштів на неблизьку дорогу до Мадрида.

Мінвуглепромівське начальство у проблему тоді вникати не стало. Воно й зрозуміло: які свята, якщо в галузі справи геть кепські!

А тепер і на «Свердловській» про зірки не мріють. Згадують лише з жалем, що зовсім недавно переробляли до 18 тисяч тонн вугілля на добу, а зараз, дай Бог, 2,5—3 тисячі одержати. Простоюють без вугілля цехи, які давно потребують реконструкції. А спробуй-но замінити обладнання, якщо закупати його треба в Росії, Казахстані, Білорусі. Електроенергія й та обмежена, лише на шість годин роботи, переважно вночі. За такого розкладу та ще й без зарплати хто захоче тут витрачати сили? Багато хто переорієнтувався на роботу в сусідній Ростовській області. Шість автобусів курсують туди чотири рази на добу. Там дешевій робочій силі раді і за бідності з приводу гордості просять не комплексувати.

Ото тільки б нам самим не змиритися з думкою, що і «зірки якості», і добробут, здобуті у себе вдома, для свого дому, — це щось далеке, до чого вже й не дотягнутися...

Людмила МЕНЖУЛІНА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Надія» просить допомоги

Ми, батьки дітей-інвалідів м. Кузнецовська, стурбовані становищем дітей, об'єднались в асоціацію захисту прав інвалідів з дитинства «Надія». Щоб сприяти якнайшвидшому поліпшенню становища дітей, разом із спеціалістами міста ще в 1988 р. розробили нові концепції реабілітації та моделі закладів для дітей-інвалідів. Маючи контакти з громадськими організаціями міст України, знаємо, що подібні програми також розроблені і пропонуються ними. Вони відповідають цивілізованому рівню та світовим стандартам реабілітації.

Але сьогоднішня реабілітаційна політика є не соціально орієнтуючою, а суто медичною і тому безперспективною. Ми глибоко стурбовані таким становищем, тому що наш багаторічний досвід спілкування з представниками відповідальних відомств усіх рівнів дає нам підстави говорити про те, що через їх консерватизм та відсутність спеціалістів з даної проблеми швидких змін не буде. Отож вважаємо, що в найближчі 5–10 років рушійною силою у вирішенні проблеми можуть стати громадські організації. Більшість їх пропозицій із втілення нових програм реабілітації грунтується не на додаткових асигнуваннях, а на більш раціональному використанні тих коштів, які може дати сьогодні держава.

Асоціація «Надія», як і інші громадські організації в Україні, створилася не для протидії, а на допомогу державним органам у вирішенні цієї болючої для нашого суспільства проблеми, якою є дитяча інвалідність. Якби державні структури зважали не на відомчі, а на суспільні пріоритети в реабілітаційній політиці, інваліди України не «висіли» б вічними нахлібниками на її «плечах».

Асоціація захисту прав інвалідів з дитинства «Надія» м. Кузнецовська вважає, що для якнайшвидшого розв'язання проблеми потрібно дотримуватися вимог закону. Не надавати юридичної сили тим рішенням, які прийняті без консультації чи експертизи громадських організацій (без підпису їх керівників відповідних рівнів). Усім реабілітаційним закладам нового типу, будівництво яких уже розпочалося, потрібно надати статус «особливо важливий об'єкт», визначивши термін закінчення будівництва.

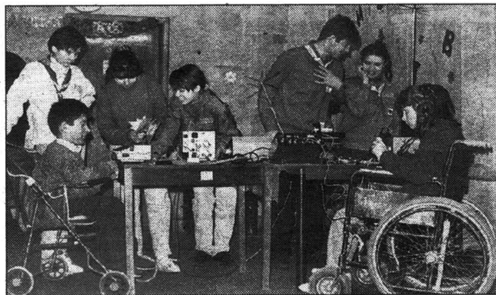
Переглянути положення про «Фонд соціального захисту інвалідів» і значну частину коштів фонду спрямовувати на виконання програм реабілітації дітей-інвалідів, в т. ч. на будівництво реазакладів та базових підприємств інвалідів.

З усією відповідальністю заявляємо, що при визначенні стратегії реабілітації, яка відповідатиме пріоритетам сім'ї, вона дасть суспільству всебічно розвинену особистість, психологічно і фізично підготовлену до професійного навчання та праці. З упевненістю говоримо також про те, що значна частина дітей-інвалідів України може послужити їй, проявивши себе в науці, культурі та інших сферах життя суспільства.

Наші діти — це зів'ялі квіти, які гинуть, не маючи змоги розквітнути. Допоможіть їхнім голівкам підвестися до сонця! Вони чекають на допомогу держави.

З. МАТВІЄНКО,
голова асоціації «Надія».

Кузнецовськ
Рівненської області.

Фестиваль інвалідів «Повіримо в себе».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Запитуєте — відповідаємо

Відрахування не передбачені законом

Харківський Фонд «Соціальна ініціатива» веде роботу серед малозабезпечених громадян міста Харкова. Наші юристи та економісти намагаються допомогти людям у розв'язанні правових та економічних питань. До нас звернулася мати дитини-інваліда з питанням, що стосується долі її сина.

Керівництво інтернату, де навчається її син, стверджує, що, згідно з наказом Міносвіти «Про затвердження положення про загальноосвітні інтернатні навчальні заклади України» від 13.05.1993 р., вони не зобов'язані більше навчати в інтернаті дітей віком більш ніж 14 років, які не встигають із засвоюванням шкільної програми. А через те, що в школі-інтернаті всі діти не встигають засвоювати шкільну програму, то було вирішено відрахувати всіх дітей віком більш ніж 14 років. Це рішення адміністрації школи-інтернату викликало обурення серед батьків дітей-інвалідів.

Тому звертаємося до вас із запитанням: чи правильно адміністрація школи-інтернату тлумачить згаданий вище наказ?

Поясніть, будь ласка, які права та пільги мають діти-інваліди. Особливо просимо вас розповісти про право дітей-інвалідів на освіту.

О. ВЕРГЕЛЄВА,
виконавчий директор фонду «Соціальна ініціатива».

На поставлені питання відповідає начальник Управління шкіл-інтернатів та дитячих садків Міністерства освіти України Віктор Покась.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про освіту», прийнятого на два роки пізніше від затвердження Положення про загальноосвітній інтернатний заклад України, для дітей і підлітків повна загальна середня освіта є обов'язковою, і вони можуть отримувати її у закладах освіти різних типів. Діти-інваліди зі слуху, зору, з опорно-руховими, мовними вадами навчаються, як правило, у спеціальних інтернатних закладах для цієї категорії дітей і отримують базову повну загальну середню освіту. Вихованці зі зниженим інтелектом отримують цензову освіту й посильну трудову підготовку. Інтернатні заклади для цієї категорії дітей керуються Положенням про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу, клас) України для дітей з вадами фізичного або розумового розвитку, ним не передбачено відрахування неповнолітніх після досягнення ними певного віку.

Що стосується здобуття дітьми з фізичними вадами освіти, то для них функціонують спеціальні групи при 22 вузах різних рівнів акредитації системи освіти, технікуми-коледжі-інтернати системи соціального захисту населення; випускники зі зниженим інтелектом отримують спеціальність у спеціальних групах при професійних училищах.

Водночас умовами прийому до вищих навчальних закладів України передбачено зарахування до вузів поза конкурсом інвалідів I та II груп, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю. За рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення приймальна комісія розглядає також питання про можливість зарахування до вищих навчальних закладів поза планом за результатами співбесіди і з правом навчання за місцем проживання інвалідів, які не можуть відвідувати навчальний заклад.

З листа О. Вергелєвої незрозуміло, про яку школу-інтернат йдеться, бо заклади для дітей-інвалідів не керуються Положенням про загальноосвітній інтернатний заклад.

Як стверджує управління освіти Харківської облдержадміністрації, на території області не було випадків відрахування зі шкіл-інтернатів дітей-інвалідів, які не засвоюють шкільну програму, після досягнення ними 14-річного віку.

Питаємо з держави

Центр творчої реабілітації інвалідів міста Києва політикою не займається. Його програма спрямована на соціальний захист інвалідів загального захворювання, з дитинства, малозабезпечених пенсіонерів — ветеранів праці, які стали заручниками державної політики. Розмір пенсій, виділених їм державою, нижчий за межу бідності, за той мінімальний споживчий кошик, встановлений Верховною Радою України 1 жовтня 1995 року і 1 січня 1996 року.

З 1990 р. інваліди України пікетували Київський міськвиконком, Кабмін України і Адміністрацію колишнього Президента України Л. Кравчука. Проводили пікетування Верховної Ради інваліди-опорники і ветерани праці. Один раз Центру творчої реабілітації інвалідів м. Києва було надано трибуну Верховної Ради України, але всі обіцянки розв'язати проблеми залишилися невиконаними.

У недавно прийнятій Конституції України відсутній не лише розділ про соціальні гарантії пенсіонерам-ветеранам праці та інвалідам, а навіть окремі статті, що торкаються цих проблем.

Якщо підняти всі публікації фактів у пресі за 5 років незалежності, то набереться не один десяток томів «благодушної допомоги», що насправді є прихованим голодомором. Чому ніхто не замислюється над тим, що смертність в Україні збільшилася вдвічі проти народжуваності?

1996 рік для нас не свято, він став ще одним роком розчарувань. В Україні припинено діяльність всіх основних програм фінансування соціального захисту інвалідів загального захворювання, з дитинства і ветеранів праці.

Заклик нашого Президента: «Сподіваюсь і вірю, що нам вистачить снаги, витримки і вміння, щоб здолати всі пороги на шляху до заможної та щасливої України – справжньої матері всіх її громадян», — не витримує ніякої критики.

У доповіді, присвяченій 5-річчю незалежності України і виголошеній 23 серпня 1996 р., Президент заявив, що в Україні людина, її життя і здоров'я визнаються найвищою державною цінністю. Одначе Україна, проголосивши себе правовою демократичною державою, не має жодної міжнародної угоди, що гарантувала б соціальний захист інвалідів і малозабезпечених верств населення і була б ратифікована нею.

Центр творчої реабілітації інвалідів м. Києва чекає від керівників держави термінових дій з виправлення соціальних гарантій, захисту зазначених категорій населення України, правову оцінку яких вони зроблять самі.

Правління Центру творчої реабілітації інвалідів.

Київ.

Ми не хочемо бути жебраками!

Після виходу в світ президентських указів «Про організаційні заходи щодо посилення соціального захисту малозабезпечених громадян» та постанови Кабміну «Про організацію робочих місць та працевлаштування інвалідів», правління Комунарської районної організації інвалідів, розробивши план дій, взяло курс на їх виконання. Воно мало намір працевлаштувати близько півтори тисячі чоловік, надавати їм матеріальну допомогу, забезпечувати порівняно дешевими продуктами, а також допомагати з городами та дачними ділянками.

Влада теж не стояла осторонь: виділила нам приміщення під магазин та майстерні. Правда, на їх ремонт було затрачено колосальні кошти, які районна організація інвалідів заборгувала ремонтникам, але сподіваємося, що нам допоможуть розрахуватися.

Завдяки американцям з «Корпусу миру» закуплено і встановлено обладнання для пошиття одягу, самотужки ми обладнали майстерню з ремонту годинників і радіоапаратури, в цьому нам допомогло об'єднання «Радіоприлад». Своїми силами відкрили майстерню з ремонту холодильників. Плануємо виготовляти та продавати робочий одяг, продукцію з текстилю, ремонтувати м'які меблі, радіоапаратуру, взуття, обладнати станцію технічного обслуговування інвалідного транспорту, а також АЗС з реалізацією дешевого пального для транспорту інвалідів.

Добре слово хочемо сказати про керівника райдержадміністрації В. Расторгуєва, який у всьому підтримує інвалідів.

Ми вже маємо 25 гектарів землі і вирощуємо овочі та фрукти для інвалідів. Добре розуміємо, що дбати про себе повинні самі, і не занепадаємо духом. Наш почин могли б підтримати інвалідські організації й інших областей.

Хочемо ще згадати і Фонд інвалідів. Щоб узяти кошти в нього для потреб організації, які він накопичує від підприємств за бронювання робочих місць для інвалідів, треба сплачувати шалені проценти! Замість того, щоб підтримувати інвалідські організації, які самі відкривають робочі місця для інвалідів, він чинить опір їхній ініціативі і не надає жодної допомоги. Допомагає тільки тим, завдяки кому може сам збагачуватися. То хіба це Фонд інвалідів?

Інваліди не хочуть бути жебраками, ми мусимо самі себе забезпечувати. Об'єднати дієздатних інвалідів для робочого і духовного процесу соціальної реабілітації – ось про що дбає наша організація.

Члени організації інвалідів Комунарського району
Я. КРОПАЧОВА,
Р. СКРИПКА,
М. УСІЧЕНКО —
всього 14 підписів.

Запоріжжя.

На початку тижня

Для чорнобильської труби виділили гроші

Цього тижня відбудеться перше засідання Керуючого комітету канадсько-українського проекту, який передбачає створення географічно-інформаційної системи реабілітації територій, радіоактивно забруднених у результаті Чорнобильської аварії.

П'ятого грудня у Києві сторони підпишуть угоду, що знаменуватиме початок першого етапу. Цей проект реалізовуватимуть у пакеті з трьома іншими. Все це — у рамках допомоги Канади у модернізації гідроелектростанцій, систем передання електроенергії, а також розв'язання проблем, безпосередньо пов'язаних із закриттям ЧАЕС. Заяву про початок фінансування проекту зробив міністр закордонних справ Канади Ллойд Ексворсі під час свого недавнього перебування в Києві. «Цей проект допоможе розширити можливості уряду України щодо зменшення негативних наслідків катастрофи 1986 року на Чорнобильській АЕС, – зазначено у прес-релізі, розповсюдженому з цієї нагоди. — Відповідні урядові структури дістануть можливість покращити процес інвентаризації забруднених територій, установити пріоритети, ефективно планувати очисні заходи».

Проект оцінено у 2,7 млн. канадських доларів і розраховано на 30 місяців. З канадської сторони його реалізовуватимуть компанія «Фотосур Джеоматʼ» із Монреаля та Управління природних ресурсів Канади. З української за виконання проекту відповідатиме Міністерство з надзвичайних ситуацій та питань захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС, Міністерство охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки, Головне управління геодезії, картографії та кадастру тощо.

Головне, щоб виділені кошти використали справді раціонально. Не надто затишно жити у країні, де й досі «попихкує» Чорнобильська АЕС.

Наталя РІЗНИК.

Погожий вітер з Прибалтики?

ТІЛЬКИ рік минув з того часу, як президент Латвії Гунтіс Улманіс приїздив до Києва з дводенним державним візитом. Здавалося б, налагоджений принципово новий механізм, який сприятиме розвиткові двосторонніх відносин. Про це сеїдчили результати візиту – підписання низки угод про вільну торгівлю, трудову діяльність, захист інвестицій тощо.

Нещодавно депутатська група на чолі із заступником Голови Саейму Андрісом Амеріксом у рамках міжпарламентських зв'язків відвідала Україну.

Розглядалися питання щодо діяльності парламентів обох держав, зокрема підвищення ефективності міжпарламентських відносин.

Захід дивиться на наші країни не як на рівних партнерів, а як на території, з яких можна зробити ринки збуту, — так вважає Надзвичайний і Повноважний Посол Латвійської Республіки в Україні Петеріс Сімсонс. Латвія та Україна мають триматися разом і поліпшувати відносини.

Тож погожого вітру з Заходу найближчим часом не передбачається? А з Прибалтики?

Україна та Латвія створили достатню правову базу для розвитку двосторонніх міждержавних торговельно-економічних відносин. Скажімо, на перше півріччя експорт становить 36,8 млн. дол. США, імпорт — 43,5 млн. дол. США. Порівняно з минулим роком товарооборот зріс на 33,8 відсотка.

Що ж Україна вивозить до Латвії? Насамперед, агропромислові товари, продукцію металургійного комплексу, лікарські засоби, вироби хімічної промисловості тощо. А серед імпорту переважає продукція рибопромислової галузі, нафтопродукти, товари паперової промисловості. Експерти запевняють, що товарооборот зросте після запровадження режиму вільної торгівлі.

Україна і Латвія мають перспективи для співробітництва у військовій галузі. Латвія підтримує Україну в усіх починаннях щодо входження у європейську спільноту. Низка підписаних угод стимулювала ділову активність латвійських підприємців, які здійснюють інвестиції в економіку України.

Але це економіка. Один мудрий чоловік якось сказав мені: «Подивіться, як державна влада країни, з якою ви намагаєтеся встановити відносини, ставиться до національних меншин. Це і буде дзеркалом міждержавних відносин».

Як на мене, то він мав рацію. Проте Латвія насамперед дбає про власні інтереси. Класичний тип правозахисника інтересів інших народів на власній території її, мабуть, не влаштовує. Вона ретельно і прискіпливо дивиться у майбутнє своєї країни та нації. І це тому, що у цій державі лише половина населення — латиші.

Перешкодою для отримання громадянства є не лише законодавство, яке вимагає обов'язкове складання іспитів з латиської мови та історії, а також відповідного терміну проживання. Часом самі «негромадяни» не поспішають його отримати. Скажімо, юнаків призовного віку громадянство Латвійської держави зобов'язує до проходження військової служби. Люди пенсійного віку, маючи статус громадянина Латвії, можуть отримувати меншу пенсію. Бізнесменам із паспортом громадянина СРСР теж вигідніше мандрувати по своїй колишній великій батьківщині. Отже, вибирає держава, вибирають і права, які надає держава. За даними українського посольства, у Латвії лише 4 тисячі 500 українців отримали громадянство. А проживає їх тут близько 68 800. Як же почуваються національні меншини? По-різному, за словами представників української діаспори. Хто хоче і вміє заробляти, той має правові умови для цього є.

Переважно в економіці.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

Гарантовано роботу і права

Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки Павел Маша і перший заступник міністра праці України Едуард Андрущенко підписали протокол до Угоди про взаємне працевлаштування громадян ЧР та нашої держави. Цей протокол визначає ліміт робочих місць, що їх може забезпечити Чехія українським громадянам. Порівняно з цим роком він збільшиться майже вдвічі і становитиме 60 тисяч. На думку обох сторін, підписана угода допоможе контролювати процеси міграції та працевлаштування, мінімізує простір для посередницьких компаній та, головне, гарантуватиме українським громадянам їхні права.

● *Кишинів*

З парламенту — у президентське крісло

Президентом Молдови обрано главу парламенту Петру Лучинскі. За попередніми даними, він отримав 53 відсотки голосів, а його суперник — нинішній президент Мірча Снєгур — 47 відсотків. На думку Центрвиборчкому, остаточний підрахунок голосів не вплине на результати виборів.

● *Познань*

Вчинив по-джентльменськи

У польському місті Познань закінчився міжнародний скрипальський конкурс. Журі вирішило не відзначати нікого першою премією. Найкращими музикантами визнані дві японські дівчини та польський юнак (на знімку), який по-джентльменськи пропустив поперед себе дівчат і посів 4-те місце.

● *Брюссель*

Миротворці, залишайтеся на місцях!

Рада НАТО вирішила, що нова міжнародна миротворча операція в Боснії та Герцеговині, котра розпочнеться 20 грудня, триватиме 18 місяців. Отже, всі 16 натівських країн прийняли пропозицію США.

● *Женева*

Надійно, як у банку?

Швейцарія зробила ще один крок до розгадки таємниць банківських вкладів нацистів та їхніх жертв. Парламент країни ухвалив законопроект про створення комісії, що розшукуватиме фонди, не витребувані з часів другої світової війни. За новим законом банки та компанії зобов'язані будуть на вимогу комісії розкривати знамениту «банківську таємницю», яка діє в країні понад 60 років.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Куди подіти бомбардувальники?

Головними подіями минулого тижня в галузі зовнішньої політики України були, безперечно, два «східних» візити Президента. Але відбувся ще один, не менш важливий: міністра оборони Олександра Кузьмука до Москви.

Як заявив згодом на прес-конференції сам міністр, найпершим питанням переговорів була, звичайно, ситуація навколо поділу Чорноморського флоту. Ніяких, утім, особливих новин його зустріч із російським колегою Ігорем Родіоновим не принесла. Та й, очевидно, даремно чекати розв'язання цієї проблеми від міністрів: то є, насамперед, завдання для політиків та дипломатів. Але цікавими здаються деякі інші аспекти переговорів.

Зокрема, міністр конкретно висловився про «відносини» Росії з українськими станціями попередження про ракетний напад. Таких маємо дві: у Мукачевому та Севастополі. І обидві працюють нині практично повністю на замовлення Російської Федерації. От лише... гроші росіяни і тут не платять: мають 2 мільйони американських доларів боргу. За словами О. Кузьмука, сусідам запропоновано альтернативу: або платіть, або змушені законсервувати станції. Борг, до речі, можемо взяти навіть «натурою», скажімо, запчатинами. Сусіди думають.

Розповідаючи про візит українського міністра до Москви, газета «Известия» знову згадала українські важкі бомбардувальники Ту-95 і Ту-160. Газета стверджує, що через тривалий простій і відсутність належного обслуговування літаки вже непридатні для використання і «тепер вони можуть піти хіба що на металолом».

Коментуючи, на прохання кореспондента «ГУ», ці висловлювання, міністр оборони зазначив: незважаючи на п'ятирічну відсутність льотної практики, «є всі підстави вважати, що бомбардувальники придатні для використання». «Є багато думок про подальшу долю цих літаків, але щодо мене, то рука не підніметься порізати їх на лопати», — заявив міністр. Утім, він також повідомив, що утримання одного бомбардувальника обходиться державі щороку в 1 мільйон доларів.

Враховуючи те, що ця техніка справді не потрібна українському війську, а покупці на неї в черзі не стоять, виникає запитання: а що ж із нею робити?

Воно поки що без відповіді. Але, за домовленістю міністрів оборони України та Росії, в акваторії Чорного моря відбудуться спільні миротворчі навчання українського та російського флотів.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

День з маркізом

Та частина бельгійської знаті, у якої в надлишку титулів, але проблеми з фінансами, запропонувала своєрідну послугу рядовій публіці.

Достатньо набрати номер телефону посередника — і призначеного дня біля вашого під'їзду зупиниться шикарний «Ягуар». Шофер у мундирі відкриє двері для вас із дружиною (або подругою, можна прихопити й компанію з чотирьох осіб) і привезе в один із численних бельгійських замків. Господар — маркіз або граф — запропонує гостям шампанське, проведе світську бесіду, покаже місцеві пам'ятки. Увечері той самий «Ягуар» перевезе вас до іншого замку, з господарями якого можна повечеряти. Опівночі лімузин доставить клієнтів додому. Усі ці задоволення коштують від 215 до 500 доларів — залежно від компанії та меню, — повідомляє «Эхо планеты».

Знайти нареченого легше, ніж наречену

Дійшовши відчаю у пошуках нареченого традиційним способом, 27-річна Кармеліна Катеріно спробувала привернути до себе увагу, влаштувавшись на цілий день у вітрині магазину, вдягнена у весільну сукню, із звабливим написом: «Хочу вийти заміж». На її пропозицію відгукнулися 500 чоловіків різного віку і соціального становища, проте, за словами молодої, серйозна пропозиція була тільки одна.

Молодий сіднеєць Скотт Елліс, який також не встиг або не зміг знайти собі подругу життя, вирішив довести, що чоловіки аж ніяк не гірші, і влаштувався у тій самій вітрині з оголошенням «Шукаю наречену». Жінки, котрі йшли повз магазин, зупинялися, проте затримувалися недовго. Чоловіки виявляли більшу цікавість. Один написав пальцем на склі: «Чоловіче, скільки тобі за це платять?» Інший поцікавився, чи розглядатимуться пропозиції від чоловічої статі. Єдина жінка, котра звернула серйозну увагу на готового молодого, порадила одягти черевики іншого кольору і зняти білу нитку з лацкана піджака. Пропозиція про взяття шлюбу так і не надійшла.

Проблема

Доки нас Захід взуватиме?

або Взуттєвики не ликом шиті, та податками забиті

П'ЯТЬ млн. пар спортивного взуття, 500 тис. м'ячів на рік... Поставки добротної популярної продукції до країн Балтії, Росії, Узбекистану і Казахстану... Задоволення потреб населення України на 75 % кедами, бутсами, черевиками...

Це — минуле київського взуттєвого підприємства «КІСПО».

Тепер його приватизовано, колектив сам вирішує, що скільки, кому і за якою ціною продавати. І... сидить на мілині.

Незалежні аналітики стверджують, що така ситуація складається там, де в нові міхи наливають старе вино: змінивши форму власності, не дбають про якість продукції, відсутні маркетинг, погано працює служба збуту.

Жоден із цих закидів не приймає генеральний директор АТ «КІСПО» Георгій Лобза.

— Про конкурентоспроможність нашого підприємства свідчить хоча б той факт, що ми співпрацювали певний час з відомими у світі фірмами, — каже пан Лобза.—Зокрема, неабияким попитом користувалося взуття, яке ми виготовляли за ліцензією «Adidas». Недавній наш партнер — італійська фірма, яка замовляла нам взуття для команд—учасниць світового футбольного чемпіонату.

Як стверджує керівник АТ, донедавна від прохідної підприємства до міст і селищ країни відправляли по 15 машин із товаром. І майже всюди взуттєвики чули одне і теж: кросовки не гірші за імпортні, дешевші, але для нас, безгрошових, і вони — розкіш.

Саме низькою купівельною спроможністю пояснюють обвальне зниження обсягів реалізації вітчизняного взуття і, відповідно його виробництво, члени асоціації взуттєвиків України. Академік Лобза, що очолює її, наводить промовисті цифри: торік випуск взуття порівняно з 1991-м склав лише 10%. П'ять років тому на душу населення припадало 3,6 пари взуття, що відповідало світовому рівню споживання. Про якість умовчимо, але відзначимо такий факт: наявні тоді потужності плюс нові фабрики, що будували зарубіжні фірми «під ключ», дозволили б у 2000 році випускати 200—210 млн. пар високоякісного взуття, тобто мали б ми по 4 пари на брата.

Сьогодні особливо великі темпи скорочення випуску дитячого взуття — у 25 разів! «КІСПО» не виготовляє й 1 млн. пар, хоча могло б значно перевищити «дореформені» обсяги (5 млн.) — нещодавно здано новий виробничий цех, який одразу ж «заморозили».

— Торгівля вже не приховує свого небажання брати у нас взуття (а випускаємо ми його для 21 виду спорту), посилаючись на неплатоспроможність населення, —відзначає Георгій Лобза. — А дехто з її представників просто ставить підніжку нам, виробникам.

Йдеться, зокрема, про харків'ян, які київські вироби прагнуть продавати з 60-процентною «накруткою». На думку фахівців, за такою ціною (близько 40 гривень за пару) здатні купувати взуття лише 15% населення. А як бути з продукцією на 40 тисяч гривень, що відвантажена і поки що не реалізована в регіонах? Ці кошти вкрай необхідні підприємству, колектив якого кілька місяців у «відпустці за свій рахунок».

На грані катастрофи, як стверджують члени асоціації у зверненні до перших осіб України, знаходиться вся взуттєва промисловість. Перехід до ринку, який заполонили імпортні товари, відмова держави підтримати свого виробника призвели до того, що він опинився в різних стартових умовах із зарубіжним конкурентом. А, за твердженням академіка Г. Лобзи — фахівця з 37-річним стажем, — держава без розвиненої легкої промисловості перспективи не має.

Г. Лобза та його колеги вважають, що галузь можна підняти з колін, якщо до їх голосу прислухаються у верхніх ешелонах влади. Прислухаються і зроблять кілька кроків назустріч.

Щоб взуттєва промисловість вийшла з кризи, слід на рівні Верховної Ради та уряду здійснити ряд кардинальних заходів. Встановити реальні розміри податків і надати пільги фабрикам, що направляють власні кошти на розвиток виробництва, а також на розширення дитячого асортименту. Виробники також просять владу звільнити від оподаткування прибуток, що йде, зокрема, на випуск сертифікованого взуття і на розвиток соціальної сфери. Стимулом, вважають експерти, має стати і введення регульованих цін на шкірсировину.

Та поки коридорами влади носять відповідні законодавчі акти та постанови на погодження, взуттєвики не сидять склавши руки. Дирекція «КІСПО» планує залучити кошти інвесторів, запустити нові лінії (скажімо, з виробництва жіночих чобітків), на вільних площах реалізувати цікаві проекти.

— Ми могли б шити взуття і для отих 15 % заможних споживачів, — стверджує пан Лобза. — Проблема у відповідних для цього матеріалах, які в Україні не виробляють. А для їх придбання треба брати кредити, які нас остаточно розорюють.

Втім, елітні ексклюзивні вироби випускають кияни вже давно. Так, Центр підготовки космонавтів тренувався у взутті «КІСПО». Українські акціонери отримали сертифікат на виробництво взуття для роботи на орбітальних станціях. Чекають замовлень вони і на унікальні черевики, що надійно захищатимуть від радіації. Розробили і готуються до випуску взуття для олімпійців. Привабливі пропозиції надходять і від зарубіжних фірм...

Одне слово, вітчизняні взуттєвики теж не ликом шиті і готові довести це будь-якому замовнику.

Іван ІЛЛЯШ.

Спорт

«Зірки жердини» — дія наступна

Традиційний турнір «Зірки жердини» відбудеться у Донецьку 26 січня наступного року і також традиційно на ньому зберуться найсильніші у світі стрибуни з жердиною. Про це було оголошено сьогодні на першому засіданні організаційного комітету з проведення змагань, які відбудуться увосьме.

Турнір уже здобув заслужений авторитет у світі спорту і незмінно привертає велику увагу громадськості. Цього разу організатори вирішили провести змагання на найвищому рівні, для чого мобілізовано сили місцевих органів влади, спортивних товариств, підприємницьких структур, засобів масової інформації.

Як заявив голова оргкомітету — мер Донецька Володимир Рибак, у міста є для цього всі можливості.

Досить сенсаційно прозвучала новина про зміну назви турніру. Цього разу він пройде «Zepter —«Зірки жердини», бо генеральним спонсором виступила відома фірма з випуску посуду «Zepter», що взяла на себе третину всіх витрат.

Для участі у змаганнях запрошено 15 спортсменів, але, за попередніми даними, у Донецьк зможуть приїхати лише дванадцять. Вони представлятимуть Францію, Росію, США, Німеччину. За Україну виступлять Сергій Бубка і його старший брат Василь.

Сергій Бубка зазначив, що на даний момент перебуває у хорошій спортивній формі і налаштований на гідний виступ, аби тільки не підвела недавня дуже серйозна травма ноги. Чи буде черговий рекорд? «Поки що прогнозувати важко, змагання покажуть», — сказав С. Бубка.

На генеральній асамблеї НОК

У столиці України завершила роботу сьома генеральна асамблея Національного олімпійського комітету України, яка обговорила питання виконання рішень оргкомітету з підготовки й участі атлетів України в Олімпіаді в Атланті, діяльності НОК у новому олімпійському циклі.

У своєму виступі президент НОК України Валерій Борзов зазначив, що практично всі заплановані оргкомітетом заходи у передолімпійський період було виконано.

Це дало можливість нашим спортсменам добре підготуватися і виступити в Атланті, а набутий досвід дасть змогу оперативніше й цілеспрямованіше працювати напередодні наступної Олімпіади.

На асамблеї Валерій Борзов також вручив пам'ятні знаки Міжнародного олімпійського комітету «Атланта-96» переможцям і призерам Олімпіади, які завоювали для нашої незалежної держави перші медалі літніх Ігор, було затверджено склад ревізійної комісії НОК.

На аренах країни і світу

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. І в чергових матчах порадував своїх уболівальників київський «Сокіл», який на своєму майданчику переграв польську команду «Олімпія» — 8:2 та 5:2. Найсильніший український клуб з 30 очками лідирує в турнірі.

Міні-футбол. Чемпіонат світу в Іспанії. Почалися змагання в чвертьфінальних підгрупах. В. Україна—Нідерланди — 4:4, Бразилія—Уругвай — 5:2, Україна—Бразилія — 2:2. А. Іспанія—Росія — 2:0, Італія—Бельгія — 4:1. По дві найкращі команди з кожної групи вийдуть до півфіналу.

Футбол. Український тренер Леонід Колтун, який нині працює в запорізькому «Металурзі», має намір приєднатися до тренерської групи (на чолі з Анатолієм Бишовцем) клубу «Зеніт» (Санкт-Петербург).

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. «Феро» (Запоріжжя)—«Шахтар» (Донецьк) — 94:134, «Денді-Баскет» (Київ)—«Лугань» (Луганськ)—117:93, «Будівельник-Хорда» (Київ)—СК «Миколаїв» — 109:83.

Смерть хокеїста

Хокейний клуб ЦСКА (Москва) у перший день зими попрощався з 21-річним захисником, українським «легіонером» Олександром Осадчим, який раптово помер кілька днів тому у своїй квартирі за нез'ясованих обставин.

Цинкову труну з тілом Осадчого відправлено до Харкова, на батьківщину хокеїста. Результати експертизи, а належні для цього дії вже зроблено, стануть відомі тільки протягом місяця.

З компетентних джерел ми дізналися, що Олександр помер під час сну. Увечері повечеряв, почав писати листа коханій дівчині. Потім, либонь, вирішив дописати зранку, та, на жаль, не прокинувся. Лише через два дні тіло Осадчого на його квартирі виявив начальник команди ЦСКА Гущин. Адже в клубі почали непокоїтися: чому Сашко пропустив два тренування.

Під час розтину тіла Осадчого медики не виявили жодних ушкоджень внутрішніх органів. Є кілька версій смерті. Одна з них — харчове отруєння.

Сьогодні — Міжнародний день захисту інвалідів

«Повір у себе»

Так називається обласний телемарафон, проведений черкаською телестудією «Рось» у переддень Міжнародного дня інвалідів. Журналісти привернули увагу до доль молодих інвалідів, багато з яких — по-справжньому талановиті люди.

У рамках відзначення Міжнародного дня в області також проведено обласну спартакіаду для інвалідів, у якій взяли участь сотні спортсменів в інвалідних колясках. Для дітей-інвалідів у Черкасах проведено ранки, показано дитячі вистави. Для старшого покоління влаштовано благодійні обіди. Обласна держадміністрація цільовим призначенням виділила кошти для придбання крісел-колясок, медикаментів, подарунків для дітей-чорнобильців.

Обласне відділення соціального захисту інвалідів закупило для 665 інвалідів зору 64 тонни картоплі і розвезло усім по домівках.

Закінчився Міжнародний день проведенням «круглого столу», організованим облдержадміністрацією, на якому обговорено проблеми інвалідського руху в області.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Виставки

Вісім нових стрічок у косі панни Болгарії

ТАМ, ДЕ Є МОРЕ, сонце, каміння, зелень та небесна блакить, завжди знайдеться місце живопису. А коли до вічних об'єктів пейзажу додається ще й свіжість вражень від південної барвистої країни, наприклад, Болгарії, стимули «живописати» подесятеряються.

Піднесення працездатності та сплеск натхнення було зафіксовано у восьми молодих українських митців, що провели оксамитовий сезон на пленері у Республіці Болгарія. Творча мандрівка вилилась у своєрідну акцію, сутність якої полягала в реалістичному баченні та відтворенні країни. Проте, незважаючи на таке завдання, художники залишились вірними індивідуальним «лінзам», крізь які пропускають реальність.

Завдяки цьому виставка, що відкрилася минулого тижня у Посольстві Республіки Болгарія в Україні — як постфактум пленеру, тільки виграла. І дивитися калейдоскопічну експозицію «Образи сучасної Болгарії» не було нудно.

Із обнародуванням «плодів» творчого бабиного літа привітати художників та керівника групи, мистецтвознавця Наталю Сухоліт прийшли працівники посольства, діячі столичної культури та преса. Розпочинаючи вернісаж, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Болгарія Петар Марков був радий констатувати, що знайшлися люди, які проклали міст мистецької співпраці між двома спорідненими державами. Органічним продовженням творчої дружби, зазначив П. Марков, стануть дні української культури, які незабаром стартують у Софії та на які болгари чекали п'ять років нашої державної незалежності.

Під час вернісажу відбулася також презентація поетичної збірки Наталі Сухоліт «Коли повертається вітер», перші примірники якої миттю розійшлися по руках присутніх. Дякуючи усім причетним до акції за допомогу, Наталя Сухоліт висловила сподівання, що цьогорічний болгарський пленер — не останній.

А чому йому, власне, бути останнім? У нас — повно обдарованих художників, а в Болгарії — натури, яку ще ніхто не малював. Можливий і зворотний варіант: у них також вистачає талантів, а у нас — місць для пленерів.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Р. S. Учасники акції: Олена Бабинцева, Іван та Віктор Кириченки, Оксана Кирпенко, Олександр Ольхов, Іван Пилипенко, Леся Пиша, Ігор Ступаченко.

На знімку: робота Оксани Кирпенко «Кафе «Олімпія».

У номер

Полтава

Поновлена ГЕС — все ж прогрес

На мальовничому Пслі відновлено роботу Остап'євської ГЕС, що видає «на-гора» електроенергію для потреб народного господарства Полтавщини. Пошук резервів енергозабезпечення здійснюється згідно з обласною програмою розвитку паливно-енергетичного комплексу, причому здебільшого за рахунок поновленої роботи малих ГЕС. За останній рік відновлено роботу трьох, на черзі розконсервація Опішнянської, Великосорочинської та Шишацької ГЕС. Передбачено, що всі разом вони зможуть давати близько 35 мільйонів кіловат-годин електроенергії на рік.

Кіровоград

Вандали у заповіднику

Ледь не згорів підпалений зловмисниками один з будинків нещодавно створеного музейно-природничого заповідника Івана Карпенка-Карого (Тобілевича) на його батьківщині в селі Арсенівці Новомиргородського району. В усіх приміщеннях — жодної шибки, вибито віконні рами, зірвано підлогу, двері, розбито меморіальну дошку, зламано каштани біля в'їзду в село. Місцева міліція підпалювачів знайшла.

Львів

З поваги до права

Львівський інститут внутрішніх справ, Спілка викладачів та наукових працівників Львівщини провели науково-теоретичну конференцію «Проблеми правового виховання молоді». Ректор інституту генерал-майор міліції Віктор Регульський навів тривожні статистичні дані: 2472 підлітка області перебувають нині на обліку в міліції. Зростає потяг молоді до наркотиків. А тим часом 21 спортивну споруду області віддано комерційним структурам.

Що ж можуть зробити у цій ситуації студенти, їхні наставники? Курсанти інституту внутрішніх справ та студенти-правники інших вузів Львова візьмуть на себе правове виховання учнів шкіл, профтехучилищ. Адже правова держава починається з поваги до права.

Дніпропетровськ

Листоноші за викликом

Так називають працівників відділень зв'язку «Дніпропошти», які працюють нині над передплатою газет та інших періодичних видань на наступний рік. Дніпропетровський міський поштамт винайшов нову послугу: той, хто за віком і станом здоров'я не має змоги самостійно прибути на пункт передплати, а бажає неодмінно отримувати ту чи іншу газету, може викликати зв'язківця телефоном додому. Листоноша прийде обов'язково в обумовлений час і оформить передплату, до речі, не взявши за це ні копійки. І, за свідченням працівників поштамту, дещо несподівана, але приємна послуга знайшла своїх клієнтів. Листонош «замовляють» щодня.

Знай наших!

Жінка року — лінгвіст

Професора Одеської державної академії будівництва та архітектури Ганну Бурлак названо «Міжнародною жінкою року». Це повідомлення надійшло з Англії, з Кембриджського міжнародного біографічного центру. Уже протягом кількох десятиріч він присуджує такі звання, як пише генеральний директор центру Ніколас Лау, «видатним особистостям, чиї досягнення і діяльність вирізняються в міжнародному співтоваристві». За що ж удостоєно визнанням Ганну Іванівну? За авторство навчального посібника з англійської мови для вузів, англо-російського словника для будівельників, багатьох оригінальних праць з лінгвістики, участь у міжнародних симпозіумах та конференціях.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Книжкова полиця

Загублені ноти

«Буковинським жайвором» назвав колись Іван Франко композитора і диригента, поета, драматурга і фольклориста Сидора Воробкевича за його подвижницьку працю на мистецькій ниві. На жаль, ім'я цього творця ще й дотепер маловідоме. Радянська пропаганда не могла пробачити йому те, що він був священнослужителем, проповідував Слово Боже.

Поетичні, прозові та драматичні твори Сидора Воробкевича вже знайшли шлях до сучасного читача, завдячуючи буковинському письменникові й літературознавцеві Михайлові Івасюку. А от музична спадщина залишалася в затінку. Однак, спасибі долі, за її вивчення взявся народний артист України, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка, художній керівник Буковинського ансамблю пісні і танцю Андрій Кушніренко. Кілька років відшуковував він розпорошені по різних архівах музичні твори талановитого маестро, розшифровував рукописи, редагував стилістику. В результаті народилася об'ємна праця під назвою «Сидір Воробкевич. Хорові твори». Цей збірник побачив світ у видавництві «Музична Україна». Кошти на друкування книжки виділила Чернівецька облдержадміністрація.

Андрій Кушніренко став не лише упорядником спадщини Сидора Воробкевича, але й її пристрасним пропагандистом. Очолюваний ним ансамбль підготував велику концертну програму з хорових творів «буковинського жайвора». Кращі з них лягли в основу платівки, виданої фірмою «Мелодія».

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

У вмілої швачки голка не петляє

У київському Центрі розвитку моди відбувся міжнародний фестиваль моди «Чарівна голка—96». Українські модельєри не пасли задніх: захоплення у глядачів викликала колекція моделей вечірніх суконь Ольги Руденко із столичного Будинку одягу та шуб фірми «Тисмениця» **(на знімках).**

Фото Володимира СТРУЖКОВСЬКОГО (Укрінформ).

На дозвіллі

Храми під зменшувальним склом

Незвичайне захоплення має мешканець міста Долинська Микола Музинський. Із дерева, фольги, картону та інших підручних матеріалів він виготовляє копії соборів, церков, які блискучою оздобою дивують численних відвідувачів. Зразки для своїх витворів Микола Іванович знаходить, переважно в подорожах. Перебуваючи в Болгарії, так захопився чудовою архітектурою однієї церкви, що сфотографував і вирішив відтворити в мініатюрі. Багато знімків зробив у Росії. До речі, у Долинській, де незабаром збираються споруджувати нову церкву, земляки подейкують: «А чому б не взяти за взірець одну із мініатюр Музинського?»

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Світ мій, люстерко, скажи!

Зберегти молодість і вічну красу не могло навіть чарівне дзеркальце у старій добрій казці. Втім косметологи всього світу не зупиняються у своїх пошуках і претензіях позмагатися з неспинним часом. Міжнародна холдингова компанія «Центр Інтернаціональ Україна», вже відома на вітчизняному ринку посудом із медичної сталі, презентувала у пресцентрі палацу «Україна» нову програму домашнього «салону краси». В основі серії засобів догляду за шкірою, за словами відомих косметологів, закладено винахід моделі живої клітини, яка відновлює у потрібній кількості ферменти білків, жирів. Виготовлено лосьйони та креми лише на основі рослинних екстрактів і концентратів.

Цікаво, що ця косметика для будь-якого типу шкіри, тож нею можуть користуватися і жінки, і чоловіки, і молоді, і літні. Однак ідеться про здорову шкіру. А для лікувального ефекту українським жінкам відтепер запропоновано не відставати від своїх західних співтоваришок і вступити в запеклу боротьбу зі зморшками та старінням із електромасажером у руці. Або ж останньою новинкою — лампою-біоніном, яка розгладжує шкіру, знімає набряки, почервоніння, опіки, навіть біль.

Комісія і секретаріат Комісії Верховної Ради України з питань молоді, спорту і туризму висловлюють щире співчуття завідувачу секретаріату комісії ЦУКАНОВУ Миколі Івановичу в зв'язку з тяжкою втратою — смертю його батька

Івана Олександровича.

Хто нагороди не чекав

За ініціативи міськради товариства єврейської культури «Лехаїм» та правління міжнародного товариства «Україна — Ізраїль» у Кременчуці відбулося свято праведників України — наших співвітчизників, які в роки війни рятували євреїв від неминучої смерті. Прикро, що донедавна про цих відважних людей ми знали так мало. На святі називали десятки імен кременчужців, які за покликом серця показали приклад самопожертви і простої людяності. Їм висловлювали щирі слова подяки, дарували своє мистецтво майстри сцени, вручили міжнародні нагороди й квіти. Втім, вшанування не обмежилося лише урочистостями в міському палаці культури. У школах і бібліотеках Кременчука відбулися зустрічі з праведниками, членами родин врятованих євреїв, відслужено молебні в місцевих церквах, відкрито експозицію у краєзнавчому музеї, посаджено дерева в міському парку Миру.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ЧЕТВЕР, 5 грудня

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія-2: Колбі».
09.00 «Право». Тележурнал.
09.30 Серія «Палетт». Леонардо да Вінчі. «Усмішка і переплетіння».
10.00 Мультфільм.
10.10 І тільки музика.
10.20 Парад улюблених кінострічок. Худ. фільм «Справа Румянцева».
12.00 УТН.
12.10 Полудень.
12.55 Канал «Франс Ентернасіональ» представляє. Таратата. Ритми бразильської музики.
13.55 Надвечір'я.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все—всім».
16.00 УТН.
16.15 Мультфільм.
16.25 Телефестиваль дитячої пісні «Надія-96». 6 тур. 2 частина.
16.55 Закон є закон.
17.00 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.
18.05 Телесеріал «Інвестиційна історія».
18.35 Акценти дня.
18.45 Фінансовий огляд.
19.00 УТН.
19.15 Від «Перехрестя» — до успіху.
19.45 Телесеріал «Династія-2: Колбі».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Точка зору.
22.00 Премія «Сезар». Гостросюжетний фільм Л. Бессона «Леон-кілер».
00.05 Закон є закон.
00.10 УТН.
00.20 Колискова для дорослих.
00.30 Нічний канал. Худ. фільм «Одруження».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Док. телефільм «Брати».
09.00 Від «А» до «Я». Нариси з історії державності України.
09.20 Комп'ютер Х.
09.50 Із концертів фестивалю «Таврійські ігри-95». Кріс Норман. 1, 2 частини.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Телеанонс.
11.30 Круті новини.
11.45 Док. телефільм «І голос наш почує світ».
12.35 Прогноз погоди.
12.40 Худ. телефільм «Кримінальний талант». 1 серія.
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Кримінальний талант». 2 серія.
15.25 Закон є закон.
15.30 Переможний голос віруючого.
17.00 Освітній канал для школярів. Зарубіжна література. А. Чехов. «Вишневий сад». Німецька мова. Урок 11.
17.45 Запитуйте — відповідаємо.
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Вісті. Інформаційна програма.
20.30 Кажуть...
20.40 Добрий вечір! Генії третього роду. Тлумачення снобачень.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Фешн-клаб.
22.20 Канал «М». TV-імпресаріо.
22.40 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
23.00 Закон є закон.
23.05 Фільм-вистава «Кассандра» (23.45 Вікна. Новини).

УТ-3 «ІНТЕР»— КДРТРК — ГРТ

07.00 Телеранок.
08.00 Інтерновини.
08.15 «Нова жертва». Серіал.
09.05 Прогноз погоди.
09.15 Паризькі таємниці Е. Рязанова.
10.00 За київським часом.*
10.00 - 19.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.10 Година пік.
18.30 Анонс.*
18.35 За київським часом.*
19.00 Дивовижні історії у програмі «Моя родина».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.45 Вгадай мелодію.
21.05 Вітражі.
21.55 Музика на «Інтерканалі».
22.15 Інтерновини.
22.30 Прогноз погоди.
22.40 Серіал «Фараони в синьому».
23.25 «Обоз». Шоу І. Демидова.
00.10 Інтерновини.
00.25 Прогноз погоди.

П'ЯТНИЦЯ, 6 грудня

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія-2: Колбі».
09.00 Фінансовий огляд.
09.15 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
09.45 Пороги.
10.20 Док. телефільм «Голобородькові пастелі».
10.40 Літературна студія. Поет Микола Сингаївський.
11.00 Здрастуй, «Веселаде»! III Міжнародний фестиваль української дитячої естрадної пісні. 1, 2 частини. У перерві — 12.00 УТН.
13.30 Лего-експрес.
14.15 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.15 Парад улюблених кінострічок. Худ. фільм «Діти капітана Гранта».
17.45 Планета Футбол.
18.10 Літературна студія. Григір Тютюнник. Передача 6.
18.30 Сьогодні — День Збройних Сил України. Відеофільм «На варті незалежності».
18.50 Акценти дня.
19.00 УТН.
19.15 П'ятий кут.
19.45 Телесеріал «Династія-2: Колбі».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Наш час.
21.45 Телесеріал «Викрадення». 4 серія.
23.15 «Проти ночі». Програма неполітичних новин.
23.45 УТН.
23.55 Н. Янг у програмі «Меломанія».
01.10 Колискова для дорослих.
01.20 Нічний канал. «Обличчя Третього тисячоліття».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Док. телефільм «Київські літа Миколи Бердяєва».
08.45 Мультфільм.
08.55 Фешн-клаб.
09.25 Шоу довгоносиків.
09.55 Гонки на виживання.
10.25 Телеанонс.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 На всі боки.
11.45 Від «А» до «Я». Історія храмів України.
12.05 Із концертів фестивалю «Таврійські ігри-95». Кріс Норман. 3, 4 частини.
12.45 Худ. телефільм «Адам одружується з Євою». 1 серія.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Адам одружується з Євою». 2 серія.
15.10 Мультфільм.
15.20 Прогноз погоди.
15.25 Закон є закон.
15.30 Переможний голос віруючого.
17.00 Телеанонс.
17.05 Освітній канал для школярів. Англійська мова. Урок 14. Зарубіжна література. «Вони вінчались у Києві».
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна — Росія (Данія).
21.25 Телеанонс.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Персона.
22.10 Закон є закон.
22.15 Канал «М». «Київ-транзит».
22.35 Телеанонс.
22.40 Прогноз погоди.
22.45 Музичний простір.
23.45 Вікна. Новини.
00.00 Національна ліга професіонального боксу представляє...

УТ-3 «ІНТЕР»— КДРТРК — ГРТ

07.00 Телеранок.
08.00 Інтерновини.
08.15 «Нова жертва». Серіал.
09.05 Прогноз погоди.
09.15 Дивовижні історії у програмі «Моя родина».
10.00 За київським часом.*
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.15 Анонс.*
18.20 За київським часом.*
18.45 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.45 Коломбо у детективі «Вбивство рок-зірки».
22.30 Інтерновини.
22.40 Прогноз погоди.
22.50 Спорт-тайм.
23.25 Ексцентрична комедія «Зроблено в Америці».

СУБОТА, 7 грудня

УТ-1

07.30 Програма передач.
07.35 Гімнастика.
07.45 Блага вість з Ріком Реннером.
08.15 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Іноземка».
09.30 Україна сьогодні.
10.05 Доброго вам здоров'я.
10.35 Телесеріал «Інвестиційна історія».
11.05 Рідна мова.
11.20 Щотижня.
11.35 Мультфільм на замовлення.
12.35 Лего-експрес.
13.20 Дискусії лідерів.
13.50 Серія «Палетт». Нікола Пуссен. «Чудове тремтіння часу».
14.20 Календар українця.
14.40 Реальність неможливого.
15.10 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна—Норвегія. У перерві — УТН.
16.25 Телесеріал «Перші поцілунки».
17.25 Док. телесеріал «Згадаймо ті роки». Фільм 14 — «1957 рік».
18.25 Док. фільм «Останнє полювання». 1, 2 серії. У перерві - 19.00 УТН.
19.40 Телесеріал «Сімейні війни».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Інформаційно-розважальна програма «Телеманія».
23.15 Вікно в Америку.
23.45 Закон є закон.
23.50 УТН.
00.00 Колискова для дорослих.
00.10 Нічний канал. Кіно не для всіх: нічні страхіття. Худ. фільм «Воскреснувший з мертвих».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Телесеріал «Беверлі Хілз».
09.20 Док. телефільм «Малий лебідь».
09.40 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
10.00 Саундпарк.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Автомеридіан.
11.40 Телесеріал «Лазар».
12.35 Клуб 700.
13.05 Худ. телефільм для дітей «Великий приборкувач».
14.20 Телеанонс.
14.25 Прогноз погоди.
14.30 Футбол як футбол.
15.30 Парламентський вісник.
16.30 Закон є закон.
16.35 Круті новини.
16.50 Реп-обойма.
17.20 Телеанонс.
17.25 Телеспортарена.
17.45 Дитяча розважальна програма «Хочу ще!»
18.00 CNN. Новини.
18.30 Мультсеріал «Родина Адамсів».
19.00 Параграф.
19.30 Відкритий мікрофон.
19.40 Місто.
20.00 Вечірні розваги для дорослих.
20.30 КІН. Культурологічний тижневик.
21.00 Хіт-рік.
21.30 Бізнес-форум.
22.00 Закон є закон.
22.05 Шоу довгоносиків.
22.35 Музичний простір.
23.35 Худ. фільм «Чоловіча компанія».
00.45 Нічний канал «М».

УТ-3 «ІНТЕР»— КДРТРК — ГРТ

09.00 Інтерновини.
09.15 Прогноз погоди.
09.20 Мультфільм.
09.30 Не лови гав!
10.00 Ранкова пошта.
10.35 Смак.
11.00 Фан-клуб.
11.15 Очевидне — неймовірне.
11.45 Худ. фільм «Культпохід до театру».
13.20 Футбол. Чемпіонат Англії. Огляд туру.
14.10 Музика на «Інтерканалі».
14.25 Крізь тернії.
14.50 - 16.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
14.50 Автоновини.*
15.10 Тема тижня.*
15.25 Правочин.*
15.45 Єралаш.*
15.55 Бумеранг.*
16.25 За київським часом.*
16.45 Дітлахи.
17.00 Мультсеріал «Ведмедики з Бернстайну».
17.25 Дитячий серіал «Вішбон».
17.55 «Золота серія». О. Михайлов у детективі «Змієлов».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 Що? Де? Коли?
22.15 Інтерновини.
22.30 Прогноз погоди.
22.40 Худ. фільм «Дикі ночі».

НЕДІЛЯ, 8 грудня

УТ-1

07.30 Програма передач.
07.35 Гімнастика.
07.45 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «На своїй землі».
09.25 «Еко». Екологічний тележурнал.
09.50 Служу народу України!
10.20 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
10.50 Карусель і капуста.
11.05 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
11.35 Село і люди.
12.05 Альманах «Основа».
12.35 Фант-лото «Надія».
13.00 Українське спортлото.
13.10 «Кіноностальгія» представляє Р. Капура у фільмі «Волоцюга».
16.00 УТН.
16.10 Телесеріал «Перші поцілунки».
17.10 Ігрове шоу «Ключі від форту Буайяр».
18.35 УТН.
18.45 Прем'єра док. серіалу «Вірність і зрада. Історія американської мафії». 1 серія.
19.40 Телесеріал «Сімейні війни».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 «Післямова». Інформаційно-аналітична програма.
21.50 Наш час.
21.55 Комедія «Невгамовні шотландці».
23.40 Закон є закон.
23.45 Спорткур'єр.
23.55 УТН.
00.05 Колискова для дорослих.
00.15 Нічний канал. Худ. телефільм «Витівки Скапена». 1, 2 серії.

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Мультфільм.
08.15 Худ. фільм «Чоловіча компанія».
09.25 Закон є закон.
09.30 Док. телефільм «Червоне болото».
10.25 Прогноз погоди.
10.30 Акваторія.
10.50 Життєві жарти.
11.20 Крила.
11.40 Україна аграрна.
11.55 Телеанонс.
12.00 Недільна ранкова проповідь.
12.30 Калейдоскоп CFI.
13.00 Життя серед життя.
13.30 Італійський футбол.
14.30 Спортивні новини.
15.00 У світі гонок.
15.30 Яхад.
16.00 Мультсеріал «Родина Адамсів».
16.30 Свічадо.
17.00 Гандбол. Чемпіонат Європи. Жінки. Україна —Німеччина (Данія).
18.25 Телеанонс.
18.30 CNN. Новини.
19.00 Альтернатива.
19.30 Телесеріал «Беверлі Хілз».
20.30 Вікна у світ. Міжнародна програма.
21.00 Трамвай бажань.
21.30 Гонки на виживання.
22.00 Закон є закон.
22.05 Худ. фільм «Гаряча хвиля».
23.40 Музичний простір.

УТ-3 «ІНТЕР»— КДРТРК — ГРТ

09.00 Інтерновини.
09.15 Авторська програма Д. Крилова.
09.30 Доки всі вдома.
10.10 Ранкова зірка.
11.00 Фільм-казка «Раз, два — горе не біда».
12.30 «Підводна одіссея команди Кусто». Таємниця затоплених печер.
13.20 Сміхопанорама.
14.00 На всі боки. Прем'єра.
14.20 - 16.30 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
14.20 Музичний маршрут.*
14.45 Київські мініатюри.*
15.05 Клуб мандрівників.
16.00 Єралаш.*
16.10 Автоновини.*
16.30 Інтерновини.
16.45 Дітлахи.
17.00 Мультсеріал «Ведмедики з Бернстайну».
17.25 Дитячий серіал «Вішбон».
18.00 Ігри світу.
19.00 Інформаційно-аналітична програма «Вісті тижня».
19.35 Прогноз погоди.
19.40 К. Рассел у романтичній комедії «За бортом».
21.50 Мелорама.
22.20 Тенісний огляд.
22.50 Б. Карлофф у фільмі «Франкенштейн».
23.40 Краща двадцятка «Biz TV».

(Друкується з комп`ютерного набору агентства Укрінформ).

Оголошення

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев ВОВ, д.3-а) возбудил дела о банкротстве:

1. Дело № 238/11 б на ООО «Маис», юридический адрес: 349975, Луганская обл., г. Горское, с-з «Горский», р/счет № 467204 в Попаснянском отделении АК АПБ «Украина», МФО 304063.

2. Дело № 258/10 б на ООО «Возрождение», юридический адрес: 349985, село Новоивановка, Попаснянский район, Луганская область, ул. Пушкина № 51, р/счет № 468440 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096.

3. Дело № 284/10 б на МЧП «Каскад», юридический адрес: 349980, Луганская область, Попаснянский район, п. Белая Гора, р/счет № 468423 в Попаснянском отделении АК АПБ «Украина», МФО 304063.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Києва (Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44в) ухвалою від 29.10.1996 р. у справі № 9/102б визнав банкрутом МСП «Служба добровільної праці і соціального захисту молоді» (Київ-25, вул. В. Житомирська, 13); р/р 7000161807 у КНБ РКЦ Нацбанку України Києва, МФО 300090;

ухвалою від 22.10.1996 р. у справі № 5/125б визнав банкрутом ТОВ «Торговий дім Орлов і К°» (Київ, вул. Нагірна, 24/1, корп. 3); р/р 4467125 у «Станкопромінвестбанку», МФО 322261;

ухвалою від 01.11.1996 р. у справі № 9/105б визнав банкрутом ТОВ «Альба» (Київ. вул. Артема, 37-41); р/р 169502/467422 у Мінському філ. АКБ «Правекбанк», МФО 322983. Валютні рахунки: доларовий — 001180419, марочний — 048180919 у 2-му Київському філ. АППБ «Аваль», МФО 300335;

ухвалою від 01.11.1996 р. у справі № 9/106б визнав банкрутом дочірнє підприємство «Новаімпекс» (Київ, пров. Делегатський, 6); р/р 1467117 у Голосіївському філ. АБ «Брокбізнесбанк», МФО 300249;

ухвалою від 01.11.1996 р. у справі № 9/104б визнав банкрутом ТОВ «Алліс» (Київ, вул. Грекова, 12-А, кв. 3); р/р 467909 у Києво-Святошинському від. АПБ «Україна», МФО 321541;

ухвалою від 18.10.1996 р. у справі № 17/299 визнав банкрутом МПП «Тюрксан» (Київ-208, пр. Правди, 106, кв. 33); р/р 468418 в «Економбанку», МФО 300197.

Арбітражний суд Львова (290010, Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу №2/690 про банкрутство державного підприємства магазину «Космос» (юридична адреса: 292210, Львівська область, Червоноград, пр. Шевченка, 5; р/р 606505 в Ощадбанку № 7856 Червонограда, МФО 385112).

Претензії приймаються арбітражним судом Львова протягом місяця з моменту опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Чернівецької області (274000, Чернівці вул. О. Кобилянської, 14) порушив справу № 3-102-171/б від 11.10.96р. про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Руно-95». Юридична адреса: Чернівці, вул. Армянська, 7/2; р/р 467010 в ОПЕРУ Ощадбанку Чернівців, МФО 356334.

Претензії кредиторів приймають в місячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

приватної виробничо-торговельної фірми «Елан», Кіровоград, вул. Васнецова, 8; р/р 000468105 в КФ АКБ УСБ «Ятрань», код 13767795, справа № 699/4;

малого приватного підприємства «Меггі», Кіровоград, вул. Героїв Сталінграда, 13, кв. 58; р/р 000468534 у філії ОД УСБ, МФО 323646, код 13745463, справа № 728/2/3.

Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду (вул. Луначарського, 29) у місячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд г. Севастополя (335008, г. Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 126/4 о признании банкротом совместного предприятия «Молибден» (335028, г. Севастополь, ул. Ефремова, 32-21; р/с 346843 в ПИБ г. Севастополя).

Новогодняя ПРОДАЖА с 1 по 25 ДЕКАБРЯ

- Процессоры Intel Pentium®, чипсет Intel 430HX
- Кэш-память 256K PB, ОЗУ от 8 до 128 MB EDO
- 64-битная PCI-графика с 1MB видеопамяти или 3D-акселератор с 2MB (модели VX)
- Интегрированная аудиосистема Yamaha OPL3-SA - стерео, 16-бит, full duplex (модели EX/VX)
- MS Windows 95 рус., MS Internet Explorer 3.0

Мониторы ViewSonic с диагональю от 14" до 21"

2 ГОДА ГАРАНТИЯ

НАШИ ДИЛЕРЫ:

Винница (0432) 357138;
Днепропетровск (0562) 656468;
Донецк(0622)1) 350961;
2) 352893;
Запорожье (0612) 429766;
Керчь (06561) 33074;
Кишинев (0422) 269676;
Кременчуг (05366) 20520;
Кривой Рог (0564)748428;
Львов (0322) 271321;
Луцк (03322) 30339;
Николаев (0512) 500062;
Одесса (0482) 256283;
Ровно (0362) 265637;
Севастополь (0692) 444555;
Симферополь (0652) 226366;
Сумы (0542) 272082;
Тернополь (03522) 25954;
Харьков (0572) 324437;
Херсон (0552) 1) 263146;
2) 229805;
Хмельницкий (03822) 90034;

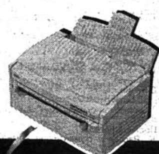
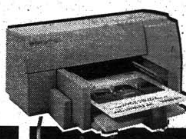
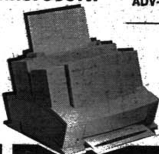
Логотип Advantis является торговой маркой Корпорации Квазар-Микрd.
Логотип Intel Inside и Pentium являются зарегистрированными торговыми марками Intel Corporation.

С КАЖДЫМ КОМПЬЮТЕРОМ - ПРИЗ!

Покупаемая модель	Бесплатно
ADV-2 EL/100	Фильтр сет. APC SurgeArrest 10E
ADV-2 EX/100	Фильтр сет. APC SurgeArrest 20E
ADV-2 VX/100	APC SurgeArrest 10E + +колонки акт. Aztech FX-20
ADV-2 VX/133	колонки акт. Primax SoundStorm 120W
ADV-2 VX/166	APC SurgeArrest 10E + + Primax SoundStorm 120W
ADV-2 VX/200	APC SurgeArrest 10E + + Primax SoundStorm 240W.

Если Вы покупаете:	Дополнительно получаете в подарок:
2 компьютера	SoundStorm 120W + + APC SurgeArrest 20E
3 компьютера	Протяжной монохромный сканер Primax PaperEase + SoundStorm 120W
4 компьютера	Цветной планшетный сканер Primax Flatbed 4800 Direct
5 компьютеров	Светодиодный принтер OKIPage 4W

С каждым компьютером - CD-ROM с играми под WIN'95 - специальный подарок от Microsoft!

OKI PAGE 4W — 773 грв. со склада

HP DJ690C — 786 грв. со склада

HP LJ5L — 1219 грв. со склада

HP LJ6P — 2088 грв. со склада

ПЛАНШЕТНЫЙ ЦВЕТНОЙ СКАНЕР — СУПЕРЦЕНА! 552 грв.

PRIMAX

КВАЗАР-Микро™ EXCELLENCE IN ELECTRONICS

Розничные продажи: (044) 544-1761 (три линии):
Оптовые поставки: (044) 544-1690;
Дилерский отдел:(044) 559-5892; http:\\www.kvazar-micro.com

ТОТАЛЬНАЯ ЭНЕРГО защита

ИСТОЧНИКИ БЕСПЕРЕБОЙНОГО ПИТАНИЯ

- Модели мощностью от 250ВА до 150кВА
- Стабилизация напряжения от 160 В до 290 В
- Неограниченнонe время работы от батарей
- Выходное напряжение 220 В или 380 В

ДИЗЕЛЬ-ГЕНЕРАТОРЫ

- Модели мощностью от 4кВА до 2500кВА
- Двигатели Iveco-Aifo и Lombardini!!
- Режим автозапуска
- Экономичность, безопасность и экологическая чистота
- Совместимость с ИБП

КАЖДОМУ ПОКУПАТЕЛЮ 10-ти ОДНОТИПНЫХ ИСТОЧНИКОВ - ПРИЗ!

ДОСТАВКА, СЕРВИС ГАРАНТИЯ ДО 2 ЛЕТ

Ascot · APC AMERICAN POWER CONVERSION · EXIDE ELECTRONICS

КВАЗАР-Микро™ EXCELLENCE IN ELECTRONICS

тел. (044) 544-1761, тел/факс (044) 516-8608

INTERNATIONAL RENAISSANSE FOUNDATION

are pleased to announce the open for the following programs for 1997/98 Academic Year:

Each scholarship provides tuition fees, a stipend to cover living costs and return travel to the home country.

Edinburgh university One-Year Post-Graduate Fellowships

The scholarship aims to provide opportunities for post-graduate study in the field of humanities in the United Kingdom.

Appplicants must meet the followihg criteria: the scholarships are open for scholars who are registered for or planning to take up doctoral study. Strong English ability is required.

Application Deadline: December, 26, 1996

Central European University

Post-Graduate Fellowships

The Central Europe University (CEU) is an international institutoin for post-graduate study and research. CEU has an absolute charter from the Board of Regents of the State of New York.

Master's Programs: Economics (2 year program, year 1 at the Univesirty of Essex, UK), Environmental Sciences and Policy, History, International Relations and European Studies, Legal Studies, Medieval Studies, Political Science (Budapest, Hungary), Sociology (Warsaw, Poland).

Interdisciplinary Certificate Programs: Gender Studies, Social Theory, Southeast European Studies (Budapest, Hungary) for CEU graduates only.

Applicants must meet the followihg criteria: a university or college degree and English proficiency. Additional departmental requirements may apply.

Application Deadline: January, 25, 1997

The virtual university

Undergraduate Exchange Program

A one-year non-degree study program in the US.

Applicants must meet the following criteria:

— Currently studying: American Studies, Art History, Englist literature, Classical Studies, Cultural Anthropology, International Relations, History, Political Science, or Sociology at the undergraduate level.

— Applicants must be enrolled in Ukrainian university (2—3 year), have an outstanding academic record and fluent English.

— Have spent previous two years in Ukraine and have not attended high school in the US.

Application Deabline: January, 10, 1997

For additional information and applications material, please contact: Marianne Skouratovska, Kyiv, Chervony Korpus T. Shevchenko University, room 203.

Tel: (380-44) 225-2251, 221-3276.
Dnipropetrovsk: tel.: (0562) 42-35-78 (Oleksander Makarenko);
Donetsk: tel.: (0622) 95-20-65 (Andrey Solovyov);
Kharkiv: tel.: (0572) 12-82-27 (Natalia Bulhakova);
Lviv: tel./fax: (0322) 27-18-57 (Olena Klimova);
Odessa: tel.: (0482) 23-64-27 (Laryssa Shevchenko);
Simferopol: tel.: (0652) 25-94-42 (Yuriy Bulavintsev).

Нестор Махно. Відомий і невідомий

Наукові розвідки, архівні матеріали, спогади і мемуари про легендарного ватажка українських селян часів громадянської війни узагальнено в художньо-історичній повісті Володимира Савельєва «Махно. Остання правда». Її презентація відбулася в центрі «Український дім», повідомляє Укрінформ.

Цікавою особистістю постає у книзі Нестор Махно. Він — людина-легенда, людина-парадокс, духовний син російського анархіста князя Петра Кропоткіна, зумів поставити під свої чорно-малинові знамена селянську Україну проти німців, проти більшовиків, проти всього світу — за себе, за свою землю і волю. Нагороджений найвищим більшовицьким орденом — Бойового Червоного Прапора. Махно — вождь народного повстання, яке жахало і білих, і червоних, головнокомандувач Першої Української повстанської армії, з яким рахувалися і якого боялися Ленін, Сталін, Троцький, Петлюра, Денікін, Врангель. Широким українським степом линула слава про Нестора Махна. Поглинений ідеєю свободи, невисокий на зріст, легкий — дух, а не тіло, якого не змогли вбити ні восьмирічна каторга, ні сімнадцять ран, ні тиф, зі слідами кайданів на тонких, майже хлопчачих руках, він притягував людей, наче магніт. Нерідко військо батька Махна сягало чверті мільйона чоловік. Помер він у Франції влітку 1934 року в паризькому шпиталі для бідних. Похований у французькій столиці на кладовищі Пер-Лашез.

Повість, відзначив на презентації академік Микола Жулинський, продовжує і розкриває перед сучасником сторінки біографії Нестора Махна. Про нього останнім часом вийшов ряд публікацій, зокрема в журналі «Київ», видруковано кіносценарій Ярослава Стельмаха. Махно —це унікальна і складна постать в українській національній історії, він володів особливим даром вести за собою людей на добрі й авантюрні справи. Він приніс і славу українському селянству, і завдав колосальних жертв.

З телетайпа

Отець Дмитро вишиває. Ікони

В Ужгороді відкрилася виставка вишиваних ікон роботи доктора теології та історії отця Дмитра Блажейовського з Ватикану. Експонати виконано в традиційному стилі канонічної української ікони. Одразу ж відбулася і презентація п'яти книг автора з історії церкви.

Православні — католикам

Уперше за 80 років співочий колектив Української православної церкви мав можливість виступити у Швейцарії в католицьких та протестантських храмах з програмою старовинних православних співів. —Ми провели освячення річки Рейн за православним обрядом, — розповів регент хору Дмитро Болгарський.

У миротворчій акції освячення виноградників узяли участь представники місцевих конфесій. Хор виступив і в швейцарських сиротинцях, аристократичних садибах та приватних церквах. Виконували старовинні українські церковні пісні, твори Веделя, Бортнянського, Кастальського.

До речі

ІМЕНА

Український фонд культури та Конгрес української інтелігенції вирішили заснувати благодійний громадський фонд «Імена». Його мета —популяризувати імена видатних людей України від сивої давнини до сьогодення. Україні, власне, доводиться ломитися у відчинені двері: у всіх державах, яким було притаманне почуття самодостатності, цей процес пішов давно. Дивно не здогадуватися, що цей процес є складовою державної безпеки. «Імена» відкриватимуть Україну світові й Україні. Володимир Хреститель, Ярослав Мудрий, Богдан Хмельницький, Петро Сагайдачний, Іван Сірко, Іван Мазепа, Устим Кармелюк, Тарас Шевченко, Михайло Грушевський, Нестор Махно, Симон Петлюра, Микола Хвильовий... Їх сотні. Без них неможливо осмислити глобальні історичні потрясіння, сьогоднішній статус-кво і перспективи на майбутнє. Під час презентації фонду виступили голова КУІ Іван Драч, бізнесмен і меценат Юрій Колесников, французький видавець, який випустив понад тридцять книг про слов'янство, Володимир Димитрієвич та інші. Фонд планує створити в Києві пантеон України-Руси на Аскольдовій могилі.

А у нас

Допоможуть міліції інтелектуальні інвестиції

Кращі люди нашого Міністерства внутрішніх справ на чолі з міністром зустрілися у Великій Британії з керівниками Скотланд-Ярду. Українській міліції запропонували «інтелектуальну інвестицію». Йдеться про вивчення новітніх технологій боротьби з фінансовими й економічними злочинами та про делікатну проблему зв'язку з населенням. На думку українського міністра, ця надзвичайно цікава форма роботи, з одного боку, створює пояс безпеки в державі, з другого — наближує населення до поліції.

Науково-дослідні тролейбуси

ВО «Південний машинобудівний завод» має передати Київській міськдержадміністрації десять, а Дніпропетровській облдержадміністрації — п'ять тролейбусів типу Т-2. Натомість, згідно з розпорядженням уряду, кожна з адміністрацій переведе наступного року енну суму Державному фонду сприяння конверсії — на проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, мета яких — нові засоби міського транспорту.

І конкурсні автобуси

А тим часом постановою Кабінету міністрів затверджено порядок проведення конкурсу на перевезення пасажирів «юридичними та фізичними особами» (автобусні перевезення). Мета конкурсу — розвиток конкуренції та обмеження монополізму. Претендентом може бути власник або користувач автобусів, який має ліцензію. Виняток — особи, визнані банкрутами й брехунами. До других належать ті, хто подав документи з неправдивою інформацією.

Двомовний подарунок — спеціально для Донецька

До Донецької обласної бібліотеки надійшло триста чудово виданих книг українською та англійською мовами. Є серед них ільський. Адреса відправника — Канада, Торонто, Товариство друзів України. Це не перше таке надходження. Заокеанські видання мають неабиякий попит.

Якби я був...

міністром фінансів

Логічну позицію хоче донести до політичного Олімпу заступник директора Кожухівської школи (Вінницька область), відмінник народної освіти М. Ковальчук. Якщо держава має проблеми з фінансами і намагається вирішити їх за допомогою невиплати зарплати, то нехай хоч робить це на загальнодержавному рівні. Якби не отримали зарплати (місяць-два) депутати, міністри, банкіри, то вчителям не довелося б чекати по шість місяців. «Ніколи ще в душах учителів не було такого журливого, пригніченого настрою, — каже вона. —Сьогодні мої колеги плакали, вибираючи, що можна взяти замість зарплати — цукор чи тушонку». Може, якби всі три гілки влади зажурено перейшли на оту тушонку, процес реформ миттєво прискорився б?

міністром охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки

Заручники Південноукраїнської АЕС, мешканці міста Вознесенська та сусідніх районів (Миколаївська область), нагадують: ось уже другий рік, як засолену воду з охолоджувача атомних реакторів скидають у Південний Буг. Радіоактивний тритій розповсюджується вниз за течією ріки до лиману і потрапляє в Чорне море. У якій ще країні п'ють воду з охолоджувачів атомних реакторів? Перед початком будівництва АЕС аборигенам обіцяли «рай». Хай не звинуватять нас у чорному гуморі, але загалом обіцянка виконується. Мешканці Вознесенська вимагають припинити продування Ташлицького і заповнення Олександрівського водосховищ та будівництво Костянтинівського гідровузла ГЕС-ГАЕС.

Боже борони вас завтра терти коноплі

Безвідносно до того, скільки серед наших читачів таких, що обізнані із тонкощами тертя конопель, повідомляємо: завтра останній «осінній» празник—Введення, який ознаменовує остаточне закінчення сільськогосподарського року. До завтра треба завершити всі роботи, пов'язані з хліборобською діяльністю та обробітком технічних культур. Вважали за великий гріх по Введенні копати або зрушувати землю. Не гоже було збивати на воді прачами білизну — бо «вліті накличе бурю на поля». Але найбільша засторога — коноплі. Той, хто тер коноплю по Введенні, накликав на себе од людей зневагу. Може, вважався недостатньо моторним? Хто зі своїми коноплями не впорався, мусив працювати вночі, щоб сусіди не бачили, надто в тих родинах, де були дочки, щоб «не ославити дівчину на відданні». Жінки опівночі перед Введенням діяли ще оригінальніше: знявши одяг, господиня голотіло сідала на порозі, приказуючи чарівні приповідки, обсипалася конопляним чи льняним насінням, потім нашвидкуруч покривала голову лялькою, зробленою з клоччя, — і пряла. Щоб прядиво «пішло на руку».

Кожна оселя з нетерпінням і острахом вичікувала, хто на Введення першим переступить поріг. Якщо заходив веселий парубок або статечний чоловік із грішми, це могло означати одне: в сім'ї всі будуть здорові й багаті. Гірше, коли з'являлася стара, немічна чи бідна людина, ще гірше — літня жінка. Недоброю ознакою було приходити за позичкою. Перед небажаним гостем господині могли й замкнути двері. Зрештою, коефіцієнт здоров'я та багатства — речі відносні, отож люди й самі остерігалися цього дня одвідувати сусідів. А раціональні родини, щоб не віддавати на поталу своє щастя першому-ліпшому, чинили так: сам господар виходив на подвір'я, обміряв його впевненими хазяйськими кроками — й заходив до хати.

Запитували — відповідаємо

Недержавна «Сільгосптехніка»

24 роки працював у райоб'єднанні «Сільгосптехніка». Чи був я держслужбовцем?

Л. Горбенко.

Петрове Кіровоградської області.

Як повідомили Головне управління державної служби при Кабінеті міністрів та Міністерство соціального захисту, період роботи в райоб'єднанні «Сільгосптехніка» до стажу державної служби не зараховують. Ці об'єднання були сільськогосподарськими підприємствами, що здійснювали функції управління. До органів державного управління вони не належали. У Переліку колишніх органів УРСР, термін роботи в яких зараховують до стажу державної служби, їх немає.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228890.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311226.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.